

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
548/07.03 2018

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București 40, România
Telefon: (+4) 021.414.21.26 Fax: (+4) 021.414.21.39
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosarele nr.2972A/2017 și nr.2978A/2017

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ

1758 / 06 MAR 2018
NR. ....

SENAT
PREȘEDINTE
Nr. 1534
Data 6.03.2018

Domnului

CĂLIN CONSTANTIN ANTON POPESCU-TĂRICEANU
PREȘEDINTELE SENATULUI

L 548/2018

Vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia Curții Constituționale nr.61 din 13 februarie 2018, definitivă și general obligatorie, prin care Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate formulată și a constatat că dispozițiile art.I pct.5, pct.15 [cu referire la sintagma „comisiile parlamentare de control al serviciilor de informații”], pct.19, pct.20 și pct.62 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii sunt neconstituționale.

Vă asigurăm, domnule președinte, de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. VALER DORNEANU

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarele nr.2972A/2017 și nr.2978A/2017

DECIZIA nr.61

din 13 februarie 2018

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, în ansamblul său, precum și, în special, a dispozițiilor art.I pct.4, 5, 7, 15, 19, 20, 34, 48 și 62 din aceasta

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	- magistrat-asistent șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, sesizare formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție constituită în Secții Unite în temeiul art.146 lit.a) din Constituție și al art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

2. Prin Adresa nr.931 din 22 decembrie 2017, Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a transmis Curții Constituționale Hotărârea nr.3 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secțiile Unite în ședința din 22 decembrie 2017, prin care, în conformitate cu prevederile art.25 lit.c) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, a sesizat Curtea Constituțională în vederea exercitării controlului de constituționalitate, înainte de promulgare, asupra dispozițiilor art.I pct.4, 5, 15, 19, 20, 48

și 62 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii (punctul II al Hotărârii nr.3 din 22 decembrie 2017). Adresa de înaintare a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.12647/27 decembrie 2017, iar sesizarea constituie obiectul Dosarului nr.2972A/2017.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, sunt formulate critici de neconstituționalitate intrinsecă ce vizează încălcarea prevederilor constituționale cuprinse la art.1 alin.(4) privind principiul separației și echilibrului puterilor în stat, art.1 alin.(5) cu referire la principiul legalității, în componenta sa privind calitatea legii și la art.133 referitoare la Consiliul Superior al Magistraturii (CSM).

4. Astfel, se arată că dispozițiile art.I pct.4 și pct.5 din legea examinată, cu referire la art.7 alin.(5) și alin.(5¹) din Legea nr.317/2004, încalcă prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, prin aceea că alineatul (5¹) al art.7, nou introdus prin art.I pct.5 din legea supusă controlului, are același conținut cu cel cuprins în teza întâi a alin.(5) al aceluiași articol, astfel cum a fost modificat prin art.I pct.4, această suprapunere de text generând o neclaritate incompatibilă cu principiul constituțional al legalității.

5. Dispozițiile art.I pct.15, cu referire la art.18 alin.(2) lit.b), contravin normelor cuprinse în art.1 alin.(4) și art.124 alin.(3) din Constituție prin faptul că stabilesc competența comisiilor speciale parlamentare pentru controlul activității serviciilor de informații să efectueze verificarea veridicității datelor din declarațiile date de judecătorii și procurorii aleși ca membri ai CSM, ceea ce afectează principiile separației puterilor în stat și al independenței judecătorilor. Se susține că, prin Decizia nr.20 din 2 februarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, Curtea Constituțională a stabilit că normele cuprinse la art.124 alin.(3) din Legea fundamentală ”nu au un caracter declarativ, ci constituie norme constituționale obligatorii pentru Parlament, care are îndatorirea de a legifera instituirea unor mecanisme corespunzătoare de asigurare reală a independenței judecătorilor, fără de care nu se poate concepe existența statului de drept, prevăzută prin art. 1 alin. (3) din Constituție.”

6. Prevederile art.I pct.19 și pct.20, cu referire la art.24 alin.(2) și alin.(2¹)-(2³), prin modul în care reglementează procedura de alegere a președintelui Secției de judecători (care devine președinte de drept al Consiliului Superior al Magistraturii) și al președintelui Secției de procurori (care devine vicepreședinte de drept al Consiliului), încalcă art.133 din Legea fundamentală.

7. Dispozițiile art.I pct.48, cu referire la art.48¹, nou introdus, nesocotesc exigențele de calitate a normei juridice, impuse de art.1 alin.(5) din Constituție, mai exact generează imprevizibilitatea și neclaritatea textului de lege, prin aceea că utilizează sintagmele cu o largă semnificație ”cauze urgente” și ”*interes public deosebit*”, fără a exista nicio altă normă legală care să instituie o procedură în acest sens.

8. În sfârșit, prevederile art.I pct.62, cu referire la art.55 alin.(11), nou introdus, reglementând modalitatea în care se poate dispune revocarea din funcția de președinte sau vicepreședinte al C.S.M., încalcă dispozițiile art.133 din Constituție, pentru aceleași motive invocate cu privire la art.I pct.19 și pct.20, cu referire la art.24 alin. (2) și alin. (2¹)-(2²), prin care se stabilește modalitatea de alegere a conducerii CSM.

9. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

10. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis, cu adresa nr. 2/408 din 16 ianuarie 2018, punctul său de vedere, prin care apreciază că sesizarea de neconstituționalitate privind Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii este neîntemeiată.

11. Cu privire la susținerile potrivit cărora dispozițiile art.I pct.4 și 5, cu referire la art.7 alin.(5) și (5¹), ar genera neclaritate datorită unei pretinse suprapuneri de reglementare, se arată că motivul pentru care există aceste două texte constă în aceea că unul dintre acestea – alin.(5¹) – prevede doar interdicția pentru persoanele detașate de a fi

alese ca membri ai CSM și celălalt – alin.(5) – include toate interdicțiile specifice membrilor CSM, astfel cum această completare (față de forma adoptată la Camera Deputaților) a fost operată în urma solicitării survenite în procesul legislativ de adoptare a legii.

12. Referitor la dispozițiile art.I pct.15, în privința cărora autoarea sesizării – Înalta Curte de Casație și Justiție – pretinde că încalcă principiile separării puterilor în stat și al independenței justiției deoarece stabilesc, la art.18 alin.(2) lit.b) din lege, atribuția comisiilor speciale parlamentare pentru controlul activității serviciilor de informații de a verifica veridicitatea datelor din declarațiile date de judecătorii și procurorii aleși, se susține că, dimpotrivă, textul reglementat asigură o separație și o verificare reciprocă a puterilor în stat, instituind garanții sporite de independență a justiției. Acest text se subsumează atribuției constituționale de control parlamentar asupra activității serviciilor de informații, atribuție exercitată în concret prin intermediul comisiilor comune speciale, constituite în acord cu prevederile Hotărârii Parlamentului României nr.30/1993 privind organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și, respectiv, cu cele ale Hotărârii Parlamentului României nr.44/1998 privind constituirea, organizarea și funcționarea Comisiei parlamentare speciale pentru controlul activității Serviciului de Informații Externe, cu modificările ulterioare. În temeiul acestor acte normative, comisiile pot solicita Serviciului Român de Informații și, respectiv, Serviciului de Informații Externe, documente, date și informații necesare pentru operațiile de verificare a veridicității datelor din declarațiile date de judecătorii și procurorii aleși în calitate de membri ai CSM.

13. Se precizează că, deși prevederile Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor atribuie această activitate Consiliului Suprem de Apărare a Țării (CSAT), această instituție nu are nici atribuțiile constituționale, nici capacitatea

administrativă de a exercita, în concret, acest control, astfel că acesta era unul pur formal, care nu asigura garanția necesară asigurării independenței justiției în raport de serviciile de informații. Or, obligația judecătorilor de a declara că respectă regimul strict al interdicțiilor și al incompatibilităților specific magistraților, referitor, de pildă, la faptul că aceștia nu sunt ofițeri acoperiți, reprezintă una dintre garanțiile de independență ale justiției, iar CSAT nu are capacitatea reală de verificare a acestor declarații.

14. Pe de altă parte, se arată că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale în materie, din principiul separației puterilor în stat derivă obligația de loialitate constituțională, concretizat în comportament și practici constituționale care să faciliteze conformitatea cu regulile formale de către toate organele constituționale și respectul reciproc între acestea. Astfel, interpretarea și aplicarea normelor criticate trebuie realizată întotdeauna cu bună-credință, în spiritul comportamentului loial față de Legea fundamentală (sunt invocate, în acest sens, Decizia nr.209/2012 și Decizia nr.972/2012).

15. În concluzie, se arată că textul criticat nu interferează în activitatea profesională a judecătorilor și procurorilor, nu analizează statutul civil sau juridic al acestora, controlul efectuat de comisiile speciale parlamentare raportându-se exclusiv la prezentările serviciilor de informații și nu la judecător sau procuror [în acest sens este invocată Decizia Curții Constituționale nr.20/2000 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a art. 41 alin. (2) din Legea privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și a dispozițiilor art. 198 din aceeași lege prin care a fost abrogat art.103 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată].

16. Cu privire la critica adusă art.I pct.19 și 20, cu referire la art.24 alin.(2) și (2¹) din lege, în sensul că aceste texte contravin art.133 din Constituție, dar fără a se preciza în ce mod, se arată, în primul rând, că procedura de alegere a președintelui Secției pentru judecători și a președintelui Secției pentru procurori se regăsește în cuprinsul Legii nr.303/2004 și nu în prevederile art.24 alin.(2) și (2¹) din Legea nr.317/2004.

17. În al doilea rând, se susține că, din lecturarea art.133 alin.(3) din Constituție, rezultă impunerea a două condiții pentru alegerea președintelui CSM: (i) ca acesta să fie numit DOAR dintre procurorii și judecătorii membri aleși ai Consiliului și (ii) că mandatul președintelui este de 1 an, fără drept de reînnoire. Prin urmare, nu există nicio interdicție cu sancțiune sau o prevedere expresă prin care să se stabilească, din punct de vedere constituțional, cine poate ocupa funcția de președinte și cine pe cea de vicepreședinte, de vreme ce acesta nu face parte dintre membrii expres excluși de Constituție de la numirea ca președinte al CSM (și anume reprezentanții societății civile și membrii de drept). Ca atare, legiuitorul, pe calea legii organice, poate hotărî în aceste limite, ceea ce s-a și realizat prin modificarea textului analizat. Se amintește, în acest context, jurisprudența Curții Constituționale în care s-a considerat că există o încălcare a Legii fundamentale atunci când, în raport de legislația în vigoare la momentul pronunțării, se interzicea accesul unui judecător la funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, însă se face precizarea că această practică constituțională nu are relevanță în speța de față. Prin urmare, legiuitorul infraconstituțional poate stabili, prin lege organică, regulile de ocupare a funcțiilor de conducere, iar dreptul de a accede într-o funcție de conducere este păstrat și pentru procurori, prin poziția de vicepreședinte pentru întregul mandat.

18. În privința art.I pct.48, cu referire la art.48¹, care, potrivit criticilor de neconstituționalitate, încalcă art.1 alin.(5) din Constituție datorită lipsei de previzibilitate și de claritate a sintagmelor cu un conținut deosebit de larg "*cauze urgente*" și "*interes public deosebit*", se susține, în esență, plecând de la jurisprudența în materie a Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, că sintagmele pretins neconstituționale se încadrează în marja de apreciere a legiuitorului de care acesta trebuie să dispună la punerea în aplicare a politicilor sale, pentru a se pronunța atât asupra existenței unei probleme de interes public care necesită adoptarea unui act normativ, cât și asupra alegerii modalităților de aplicare a acestuia.

19. Cu privire la pretinsa neconformitate a dispozițiilor art.I pct.62, cu referire la art.55 alin.(11), față de art.133 din Constituție, se face precizarea că sesizarea nu cuprinde și explicația în ce anume constă această neconstituționalitate. Plecând doar de la indicarea acestui text din Legea fundamentală și în lipsa unei determinări concrete a relației de pretinsă contrariedade, precum și în considerarea art.4 din lege, care stabilește la 6 ani durata mandatului de membru al CSM, s-ar presupune că membrii CSM nu pot fi revocați, mandatul acestora fiind absolut. Or, Legea nr.317/2004 stabilește în mod concret, în mai multe articole, cine poate solicita revocarea membrilor CSM, motivele pentru care aceasta se poate solicita, care este procedura de urmat, astfel că, neexistând texte constituționale care să le combată, aceste texte urmează a fi reținute și promulgate.

20. În final, se remarcă lipsa de motivare, din cuprinsul sesizării, a pretensei neconstituționalități a art.I pct.19, 20 și 62 în raport de art.133 din Constituție, apreciindu-se că, sub acest aspect, critica de neconstituționalitate ce vizează aceste texte, raportată la norma fundamentală amintită, ar urma să fie respinsă ca inadmisibilă, în temeiul art.10 alin.(2) din Legea nr.47/1992.

21. Totodată, este reamintită jurisprudența Curții Constituționale raportată la prevederile art.133 și art.134 din Constituție (Decizia nr.374/2016), susținându-se că textele criticate din legea supusă controlului, mai sus indicate, nu fac decât să se conformeze acestora și să detalieze, în temeiul art.73 alin.(3) lit.1) din Constituție, procedura de alegere a președintelui CSM sau posibilitățile de revocare din funcțiile de președinte sau vicepreședinte al CSM. Astfel, art.133 alin.(3) din Constituție, făcând trimitere la "magistrați", din rândul cărora fac parte, potrivit Legii nr.303/2004, atât judecătorii, cât și procurorii, permite legiuitorului infra-constituțional, prin aplicarea principiului *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*, să facă trimitere, în privința președintelui CSM, la oricare dintre aceste categorii profesionale. De altfel, se susține că, printr-un raționament *ad absurdum*, ar însemna că toate dispozițiile Legii nr.317/2004 care nu sunt prevăzute și în Constituție sunt neconstituționale, deoarece ele

”adaugă” la Constituție, așa cum este, de pildă, funcția de vicepreședinte al CSM, despre care Actul fundamental nu face vorbire, dar care este reglementată de Legea nr.317/2004.

22. **Avocatul Poporului** a transmis, prin adresa nr.239 din 12 ianuarie 2018, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.307 din 16 ianuarie 2018, punctul său de vedere prin care apreciază că Legea privind modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii ”este constituțională, din perspectiva criticilor formulate”, fără a prezenta, însă, o expunere a motivelor pentru care susține acest punct de vedere.

23. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

24. Pe rolul Curții Constituționale se află și obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, formulată, în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Constituție și al art.15 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, de un număr de 52 de deputați, dintre care 51 aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal și 1 deputat neafiliat.

25. Sesizarea de neconstituționalitate a fost transmisă cu Adresa nr.2/12345/27 decembrie 2017 de Secretarul General al Camerei Deputaților, a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.12675/27 decembrie 2017 și constituie obiectul Dosarului nr.2978A/2017.

26. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, autorii acesteia formulează precizări prealabile prin care prezintă situația de fapt premergătoare adoptării Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii. Astfel, se arată că, în data de 31.10.2017, Biroul permanent al Camerei Deputaților a fost sesizat, în procedură de urgență, cu Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii. În data de 12.12.2017, această

propunere a primit raport de adoptare, cu amendamente, din partea Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și a Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției. În data de 13.12.2017, propunerea a fost introdusă pe ordinea de zi, dezbătută și adoptată în plenul Camerei Deputaților, fiind apoi transmisă Senatului, în calitate de Cameră decizională. După ce a fost din nou dezbătută la Comisia specială comună mai sus menționată, în data de 20.12.2017, propunerea legislativă a primit raport favorabil cu amendamente și a fost înscrisă pe ordinea de zi a Senatului din 21.12. 2017, dată la care a fost adoptată.

27. Autorii sesizării formulează critici de neconstituționalitate extrinsecă și critici de neconstituționalitate intrinsecă.

28. Criticile de neconstituționalitate extrinsecă vizează încălcarea prevederilor fundamentale ale art.64, privind principiul autonomiei parlamentare, ale art.74 alin.(1) cu privire la dreptul de inițiativă legislativă și ale art.61 alin.(2), referitoare la principiul bicameralismului.

29. *Încălcarea principiului autonomiei Camerelor Parlamentului - art.64 din Constituție.* Art.64 din Legea fundamentală consacră Parlamentului o autonomie organizatorică, regulamentară și financiară, în virtutea căreia fiecare Cameră are dreptul de a-și stabili singură structurile interne de lucru, normele procedurale și metodele după care își va desfășura activitatea. Autonomia astfel consacrată se raportează atât la celelalte autorități sau instituții publice, cât și la cele două Camere, una față de cealaltă. Prin urmare, Camera Deputaților nu poate adopta reguli care să poată fi opozabile Senatului, și invers. Singura excepție permisă este cea în care cele două Camere lucrează în ședință comună, potrivit Regulamentului comun.

30. Ca expresie a principiului autonomiei Camerelor, art.71 alin.(1) din Constituție stabilește incompatibilitatea potrivit căreia nimeni nu poate fi, în același timp, senator și deputat. Prin urmare, deputații și senatorii își pot exercita drepturile numai în Camera din care fac parte, fiind interzis expres ca un senator să își poată valorifica

drepturile regulamentare în cadrul lucrărilor Camerei Deputaților, iar un deputat în cele ale Senatului, aspect confirmat și de jurisprudența Curții Constituționale (Deciziile nr.68/1993, nr.45/1994, nr.46/1994 și nr.1009/2009).

31. Or, potrivit autorilor sesizării, legea examinată a fost adoptată cu încălcarea prevederilor constituționale ce consacră autonomia celor două Camere ale Parlamentului, atât în ceea ce privește exercitarea dreptului de a formula amendamente, cât și în ceea ce privește elaborarea și adoptarea raportului comisiei sesizate în fond.

32. Astfel, Comisia specială comună a Camerei Deputaților și a Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, formată din 15 deputați și 8 senatori, a adoptat, în două rânduri diferite, câte un raport, și anume atât în faza procesului legislativ desfășurat la Camera Deputaților – prima Cameră sesizată -, cât și în cea desfășurată în fața Senatului, în calitate de Cameră decizională. Se arată că, la dezbaterile legii în cadrul Camerei Deputaților, senatorii au formulat amendamente pe care, după cum rezultă din raportul comisiei, aceasta le-a și adoptat, ceea ce echivalează cu încălcarea dispozițiilor art.64 și ale art.71 alin.(1) din Constituție. În mod similar, Biroul permanent al Senatului a transmis spre avizare în fond aceleași Comisii speciale comune *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii*, în forma adoptată de Camera Deputaților. Comisia a adoptat, cu acest prilej, un nou raport, supus spre aprobare Plenului Senatului, etapă a procedurii legislative în care au fost depuse amendamente atât de către senatori, cât și de către deputați, raportul fiind adoptat cu votul majorității membrilor comisiei sesizate în fond, adică senatori și deputați.

33. În concluzie, încălcarea principiului autonomiei parlamentare vizează trei aspecte: (a) sesizarea, în sensul că Biroul Permanent al fiecărei Camere a sesizat în fond, pentru elaborarea raportului, Comisia specială comună, în timp ce sesizarea unei comisii comune este posibilă doar de către Birourile Permanente ale celor două Camere reunite în ședință comună și nu de fiecare birou permanent în mod succesiv, în funcție de Camera

sesizată; (b) formularea amendamentelor de către senatori în cadrul dezbaterii de la Camera Deputaților și de deputați în cadrul dezbaterii de la Senat (împrejurarea că deputați ce au depus amendamente în cadrul dezbaterii de la Senat nu au fost primiți să le susțină pe motiv că nu au dreptul să participe la lucrările unei Camere ai cărei membri nu sunt este, în opinia autorilor sesizării, cea mai bună dovadă a faptului că dreptul de a formula amendamente al parlamentarilor nu se poate exercita în acest mod); (c) votul exprimat în cadrul Comisiei speciale comune de către senatori, cu prilejul dezbaterii de la Camera Deputaților cu privire la amendamente și pe raportul acestei comisii și, similar, votul exprimat de către deputați, în cadrul Comisiei comune speciale, cu prilejul dezbaterii din Senat.

34. *Încălcarea dreptului de inițiativă legislativă, consacrat de art.74 alin.(1) din Constituție*, este susținută prin faptul că, în derularea procesului legislativ, Comisia specială comună a Camerei Deputaților și a Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției a luat în discuție și a aprobat amendamente formulate de alte subiecte de drept decât cele exhaustiv prevăzute de art.74 alin.(1) din Legea fundamentală și detaliate subsecvent de regulamentele parlamentare, respectiv: Guvernul, deputații, senatorii sau un număr de cel puțin 100.000 de cetățeni cu drept de vot. Aceste amendamente au fost înregistrate, potrivit autorilor sesizării, în anexa nr.1 – Amendamente admise la raportul privind propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, prezentate și dezbătute în ședința Camerei Deputaților din data de 13 decembrie 2017. Sunt indicate ca fiind elocvente în acest sens amendamentele (admise) referitoare la art.24 din lege, înscrise la paginile 23-26 (nr.crt.46-49) din Anexa nr.1 la raport.

35. Se precizează că procedura parlamentară de consultare publică, prealabilă procedurii dezbaterii inițiativei legislative, permite depunerea de opinii de către orice autoritate, instituție, organizație civică sau profesională sau persoană fizică, însă aceste sugestii sau opinii pot deveni amendamente doar prin însușirea lor de către parlamentari –

deputați sau senatori - și nu pot fi formal atribuite prin raport entității care le-a exprimat la origine. Se învederează că nerespectarea prevederilor constituționale mai sus arătate este cu atât mai evidentă atunci când astfel de entități sunt nominalizate drept autoare ale amendamentelor, alături de parlamentari.

36. *Încălcarea principiului bicameralismului, prevăzut de art.61 alin.(2) din Constituție*, este susținută prin faptul că, în procesul legislativ pentru adoptarea actului normativ examinat, au fost adoptate diferite texte fără ca acestea să fi fost anterior supuse dezbaterii și votului celeilalte Camere, deci fără a reprezenta opera de legiferare a întregului Parlament. În acest sens sunt menționate: - art.I pct.24, care face referire la art.29 alin.(11) din textul adoptat de Senat;- art.I pct.55, cu referire la art.53¹ ; - art.I pct.57, cu referire la art.54 alin.(5); - art.I pct.58, cu referire la art.54 alin.(5) și art.III, care modifică Legea nr.153/2017. Toate aceste texte, integrate la Senat, nu au făcut parte din textul inițiativei legislative dezbătute inițial în Comisia comună specială și nici nu au fost dezbătute și adoptate în prima Cameră sesizată, Camera Deputaților.

37. Criticile de neconstituționalitate intrinsecă sunt formulate în legătură cu prevederile art.I pct.7, 19, 20 și 34 din legea supusă controlului și vizează nerespectarea normelor constituționale ale art.133 alin.(3) și (7) și ale art.134 alin.(1), referitoare la Consiliul Superior al Magistraturii.

38. *Încălcarea dispozițiilor art.133 alin.(3) din Constituție*. Potrivit art.133 alin.(2) din Constituție, Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din 19 membri, astfel: 14 magistrați aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat, care fac parte din două secții, secția pentru judecători, compusă din 9 judecători, respectiv secția pentru procurori, compusă din 5 procurori; 3 membri de drept – ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și 2 reprezentanți ai societății civile, aleși de Senat, care participă numai la lucrările în plen. Conform art.133 alin.(3) din Legea fundamentală, invocat, președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ales pentru un mandat de

un an, ce nu poate fi reînnoit, dintre cei 14 magistrați la care face referire art.133 alin.(2) lit.b) din Constituție, respectiv cei 9 judecători și cei 5 procurori.

39. Or, potrivit **art.I pct.19** din legea supusă controlului de constituționalitate, prin care s-au adus modificări dispozițiilor art.24 alin.(1) și (2) din Legea nr.317/2004, cu referire la alin.(2) pct.1 lit.b) și c) al art.24 din aceasta, președintele Secției pentru judecători este de drept președintele Consiliului Superior al Magistraturii și este ales dintre cei 9 judecători care compun Secția pentru judecători, din adunarea electivă făcând parte acești 9 judecători ai Secției pentru judecători, 2 dintre cei 3 membri de drept, respectiv președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și ministrul justiției și cei 2 membri desemnați, reprezentanți ai societății civile.

40. Se consideră că aceste prevederi restrâng, în mod inadmisibil, cadrul constituțional reglementat de art.133 pentru alegerea președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, norma fundamentală de referință nelăsând nicio posibilitate de a reglementa prin lege condiții diferite sau mai restrictive. Astfel, președintele CSM Consiliului Superior al Magistraturii este ales dintre magistrații prevăzuți în mod expres (judecători și procurori), implicit este ales de către toți magistrații (judecători și procurori) care își pot exprima opțiunea. Legea examinată restrânge, însă, dreptul procurorilor de a candida, de a alege și de a fi aleși în funcția de președinte al Consiliului Superior al Magistraturii, așa cum, în mod similar, este restrâns dreptul judecătorilor de a candida, de a alege și de a fi aleși în funcția de vicepreședinte al Consiliului Superior al Magistraturii.

41. Totodată, este operată o discriminare în rândul membrilor CSM (magistrați versus reprezentanți ai societății civile), deoarece judecătorii nu își pot exprima opțiunea pentru funcția de vicepreședinte, procurorii nu o pot face pentru funcția de președinte, în vreme ce reprezentanții societății civile o pot face pentru ambele funcții. Acești din urmă membri ai CSM pot lua parte, potrivit Constituției, numai la lucrările desfășurate în plenul CSM, astfel că nu pot lua parte la activități desfășurate în secția de judecători/de procurori, unde nu sunt membri – conform art.133 alin.(2) lit.a) din Constituție.

42. Se mai învederează faptul că, potrivit legii examinate, ministrul justiției, președintele ÎCCJ, procurorul general al Parchetului de pe lângă ÎCCJ – membrii de drept ai CSM – sunt abilitați să voteze în secția de judecători/de procurori, în condițiile în care norma constituțională este clară și precisă cu privire la componența celor două secții. Prin urmare, nefiind membri, aceștia nu au dreptul de a decide în cadrul secțiilor.

43. *Încălcarea art.133 alin.(7) din Constituție.* Potrivit art.133 alin.(7) din Constituție, pretins încălcat, *”Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, cu excepția celor prevăzute la articolul 134 alineatul (2)”* – respectiv cele pronunțate în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, hotărâri ce, potrivit alin.(3) al art.134, pot fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție. În opinia autorilor sesizării, art.I pct.7 din legea examinată, cu referire la art.7 alin.(9) din Legea nr.317/2004, alineat nou introdus, contravine prevederilor art.133 alin.(7) din Constituție, deoarece stabilește că *”(9) Hotărârea secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, prevăzută la alin.(8), poate fi contestată de către persoanele prevăzute la alin.(7), la Secția I civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Întâmpinarea nu este obligatorie, iar dispozițiile art.200 și 201 din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare, nu sunt aplicabile. Hotărârea pronunțată este definitivă.”* Dispozițiile alin.(8), la care textul mai sus citat face referire, au următoarea redactare: *”(8) Opoziția se depune la Consiliul Superior al Magistraturii și se soluționează prin hotărâre a secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, în termen de 7 zile de la înregistrare”*, iar alin.(7), de asemenea indicat în cuprinsul alin.(9), prevede că *”(7) Împotriva hotărârilor colegiilor de conducere prevăzute la alin.(6), în termen de 5 zile de la publicare, pot formula opoziție candidații ori, după caz, judecătorii sau procurorii de la nivelul instanțelor sau parchetelor pentru care a fost depusă candidatura.”* Alin.(6) al art.7 din Legea nr.317/2004 se referă la colegiile de conducere ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ale Direcției Naționale

Anticorupție, ale curților de apel și ale parchetelor de pe lângă acestea, care verifică îndeplinirea de către judecătorii și procurorii care și-au depus candidaturile pentru alegerea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii a condițiilor prevăzute la art.7 alin. (1)-(5). În concluzie, potrivit dispozițiilor art.I pct.7 din legea examinată, pot fi contestate și alte hotărâri ale Consiliului Superior al Magistraturii decât cele strict prevăzute de art.133 alin.(7) din Constituție (referitoare la materia disciplinară) și anume, cele care privesc procedura de depunere a candidaturilor pentru alegerea membrilor CSM.

44. *Încălcarea art.134 alin.(1) din Legea fundamentală, potrivit căruia "Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui României numirea în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii"* a avut loc prin adoptarea, la art.I pct.34 din legea examinată, a modificărilor cu privire la art.40 alin.(1) lit.b) și d), precum și a modificărilor cu privire la art.40 alin.(2) lit.a) și d).

45. În concluzie, pentru toate motivele de neconstituționalitate extrinsecă și intrinsecă prezentate, care vizează încălcarea prevederilor constituționale ale art.1 alin.(5), art.61, art.64, art.74 alin.(1), art.133 alin.(3) și (7) și ale art.134 alin.(1), autorii sesizării solicită constatarea neconstituționalității Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii.

46. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

47. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis, cu adresa nr.2/407 din 16 ianuarie 2018, punctul său de vedere, prin care apreciază că sesizarea de neconstituționalitate privind Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii este neîntemeiată.

48. Cu privire la motivele intrinseci invocate, se arată că nu poate fi reținută încălcarea art.64 din Constituție, referitor la principiul autonomiei parlamentare, deoarece modalitatea în care legea supusă controlului a fost adoptată, și anume de fiecare dintre cele două Camere ale Parlamentului în parte, reprezintă, prin excelență, respectarea și valorificarea acestui principiu. Se precizează, totodată, că este irelevantă aducerea în discuție a principiului autonomiei parlamentare în raport de alte autorități publice, deoarece nicio altă autoritate sau instituție publică nu este implicată în exercitarea atribuției suverane a Parlamentului de a fi organul suprem reprezentativ al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării, potrivit art.61 alin.(1) din Constituție. Cât privește afirmația potrivit căreia nimeni nu poate fi în același timp și senator și deputat, precum și cu privire la o pretinsă incompatibilitate între calitatea de deputat/senator cu cea de membru al unui organ de lucru comun al Parlamentului, în speță Comisia specială comună a Camerei Deputaților și a Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, se arată că aceste comisii sunt organe de lucru ale Camerelor Parlamentului, a căror activitate are caracter pregătitor, pentru a oferi forului deliberator toate elementele necesare adoptării deciziei, având în componență un număr restrâns de deputați sau senatori și o structură ce respectă configurația politică a fiecărei Camere (Deciziile nr.48/1994 și nr.209/2012). Din jurisprudența Curții Constituționale rezultă fără echivoc faptul că principiul autonomiei se referă la obligativitatea organizării și funcționării fiecărei Camere în baza unui regulament propriu, membrii unei Camere neavând dreptul de a se pronunța asupra organizării și funcționării celeilalte Camere, din care nu fac parte (Deciziile nr.68/1993 și nr.1009/2009). Prin urmare, plecând de la caracterul regulamentar al Comisiei speciale comune menționate mai sus, se arată că activitatea depusă de deputații și senatorii ce o compun s-a exercitat în baza Regulamentului activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatorilor și a Hotărârii Parlamentului României nr.69/2017.

49. Nu se poate susține nici încălcarea art.64 și art.71 alin.(1) din Constituție prin aceea că Birourile permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, fiecare în parte – în cadrul procesului legislativ desfășurat în Camera respectivă – a sesizat pe fond această Comisie (care a elaborat câte un raport separat pentru fiecare dintre cele două proceduri legislative din fiecare Cameră), având în vedere că procedurile s-au desfășurat distinct în cele două Camere ale Parlamentului, așa cum arată chiar autorii sesizării. Astfel, se precizează că, potrivit principiului *qui potest plus, potest minus*, această Comisie specială comună poate elabora și rapoarte care să fie dezbătute în fiecare Cameră în celelalte materii decât cele prevăzute de art.13 din Regulamentul activităților comune, autonomia Camerelor fiind respectată prin dezbaterile și adoptarea în ședințe separate a chestiunilor ce nu fac obiectul ședințelor comune. Se invocă precedentul instituțional în această materie, respectiv Comisia comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru elaborarea propunerilor legislative privind legile electorale, propunerilor legislative privind modificarea Legii partidelor politice și a Legii privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, înființată prin Hotărârea Parlamentului nr.18/2013. În sfârșit, se precizează că sesizarea în fond a Comisiei în cauză, de către Biroul permanent al fiecărei Camere, a avut loc cu respectarea principiului autonomiei parlamentare, câtă vreme au fost respectate prevederile art.68 din Regulamentul Senatului, art.95 și art.115 din Regulamentul Camerei Deputaților, art.8 alin.(1) și ale art.102 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, republicat, cele ale Hotărârii Parlamentului nr.69/2017, cu modificările ulterioare și ale art.75 din Constituție.

50. Cu privire la pretinsa încălcare a art.74 alin.(1) din Constituție, se apreciază că, raportat la criticile de neconstituționalitate formulate, autorii acestora confundă dreptul la inițiativă legislativă cu dreptul de a formula amendamente, confuzie atât sub aspectul teoriei, dar și al practicii parlamentare. Or, cele două drepturi sunt fundamental distincte, exemplificându-se, în acest sens, realitatea constituțională potrivit căreia cetățenii au dreptul de inițiativă legislativă, dar nu și pe cel de a depune amendamente, respectiv pe

aceea potrivit căreia Președintele statului nu are drept de inițiativă legislativă, cu excepția celei privind legile constituționale și nu are drept de a depune amendamente, fără nicio excepție. Dacă cele două drepturi ar fi puse într-o anumită relație, se poate afirma cel mult că amendamentele sunt dependente de existența unei inițiative legislative, nu și invers. Or, în cazul de față este pusă în discuție calitatea de autor al amendamentelor, astfel că nu poate fi incident art.74 din Constituție, referitor la dreptul de inițiativă legislativă.

51. Cât privește autoratul ”*de origine*” al anumitor amendamente, astfel cum reclamă autorii sesizării, se arată că formularea acestora de către anumite entități/instituții publice și preluarea lor ca amendamente de către Comisia sesizată în fond este o consecință a obligativității avizării de către respectivele autorități publice, dar și o expresie a raportului de cooperare loială în materia procesului legislativ și a avizării, așa cum a reliefat și Curtea Constituțională prin Decizia nr.3/2014 și Decizia nr.63/2017. Se arată că este imposibil ca astfel de observații cuprinse în avize să poată forma obiectul unei proceduri prealabile dezbaterii și adoptării în Comisie a raportului pe fond, deoarece nu există o astfel de procedură, dezbaterea și adoptarea raportului în comisia sesizată în fond reprezentând singura ”procedură prealabilă” dezbaterii în materie legiferării, cea din fața plenului fiecărei Camere, ce se pronunță în mod suveran. Cât privește menționarea autorului ”*de origine*” al amendamentelor în cuprinsul raportului, aceasta este o chestiune internă de organizare a modalității tehnice de lucru a Comisiei, fără a avea vreo consecință asupra desfășurării procedurii de legiferare. Așadar, se arată că, dimpotrivă, interzicerea ca observațiile instituțiilor publice să fie luate în considerare, în măsura în care, în cadrul dezbaterii unei propuneri legislative, reiese necesitatea preluării acestora, ar afecta rolul fundamental al comisiei parlamentare de organ colegial de lucru al celor două Camere.

52. Cu privire la pretinsa încălcare a principiului bicameralismului, se arată că această susținere este nefondată, deoarece nu sunt întrunite cumulativ cele două condiții esențiale statuate în jurisprudența Curții Constituționale: existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și

existența unei configurații deosebite, semnificativ diferite, între cele două forme, în raport de limitele stabilite tot de Curtea Constituțională în privința principiului bicameralismului (în acest sens, este invocată, printre altele, Decizia nr.718/2017, parag.45 și 46).

53. Cu privire la motivele extrinseci invocate, se afirmă că și acestea sunt neîntemeiate, fiind fundamentate pe o interpretare eronată a art.133 din Constituție. Textul fundamental invocat califică, la alin.(3), doar calitatea celui care poate dobândi funcția de președinte al CSM, și anume doar unul dintre magistrații prevăzuți la alin.(2), și nicidecum cine alege președintele CSM. Faptul că prin legea examinată se prevede că la alegerea acestuia participă și membrii-reprezentanți ai societății civile nu poate, prin urmare, să contravină art.133 alin.(3) din Constituție. Acest text urmărește să stabilească, deci, cine poate, nu cine trebuie să fie președinte al CSM. Câtă vreme propunerea legislativă indică un judecător ales ca președinte al CSM, opțiunea legiuitorului se încadrează, așadar, în limitele constituționale menționate. În acest sens, prin Decizia nr.148/2003, Curtea Constituțională a reținut că funcția de președinte nu poate fi exercitată decât de un magistrat ales sau de un reprezentant al societății civile, nicidecum de către membrii de drept – ministrul justiției, președintele ÎCCJ și procurorul general al României.

54. Cât privește invocarea art.133 alin.(7) din Constituție, se precizează că autorii sesizării interpretează acest text într-un mod care face abstracție de interpretarea Curții Constituționale, dată prin Decizia nr.433/2004, potrivit căreia norma fundamentală indicată are în vedere hotărârile cu caracter jurisdicțional, numai acestea având însușirea de a fi ”definitive și irevocabile”. Asemenea hotărâri sunt cele pronunțate de Plenul CSM în conformitate cu art.37 alin.(2) din Legea nr.317/2004, ”ca instanță de judecată, având în competență soluționarea contestațiilor formulate de magistrați împotriva hotărârilor pronunțate de secțiile CSM.” Alte hotărâri, cum sunt cele prevăzute de art.36 alin.(1) din Legea nr.317/2004, prin care Plenul CSM dispune eliberarea din funcție a judecătorilor stagiați și a procurorilor stagiați, transferul magistraților, suspendarea și alte măsuri

privind cariera magistraților nu intră sub incidența prevederilor art.133 alin.(7), aceste hotărâri fiind prin natura lor acte juridice cu caracter administrativ, supuse controlului judecătoresc. Prin urmare, prevederile alin.(7)-(9) ale art.7, introduse prin legea supusă controlului, nu contravin art.133 alin.(7) din Constituție.

55. Cât privește textele nou introduse prin art.I pct.34 al legii examinate, se arată că acestea nu contravin art.134 alin.(1) din Constituție, cum susțin autorii sesizării, ci, dimpotrivă, dezvoltă teza constituțională invocată.

56. Cu privire la celelalte afirmații ”cu statut de rezumat-concluzie” din cuprinsul actului de sesizare, se constată că nu este invocată încălcarea niciunui text constituțional, acestea fiind declarații cu caracter politic, astfel că sunt considerate ca fiind nefondate.

57. Președintele Senatului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

58. În temeiul art.76 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și al art.47 alin.(4) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, au fost formulate, în data de 8 ianuarie 2018, adrese către Consiliul Superior al Magistraturii, răspunsul acestuia fiind transmis prin adresa nr.353 din 12 ianuarie 2018.

59. La dosarele cauzelor au fost transmise următoarele documente: a) adresa Grupurilor parlamentare ale Partidului Național Liberal din Camera Deputaților și Senat, prin care se arată că „modificările legislative supuse criticii de neconstituționalitate reprezintă un atac direct la principiul separației și echilibrului puterilor în stat, realizat printr-o încălcare flagrantă a principiului colaborării loiale între autoritățile statului și prin nesocotirea procedurilor parlamentare de adoptare a legilor”, motiv pentru care se apreciază că sunt necesare solicitarea și obținerea unui punct de vedere al Comisiei de la Veneția, acesta constituind ”un element de sprijin al activității de jurisdicție a Curții Constituționale”; b) *memoriul* depus, în calitate de *amicus curiae*, de Asociația Forumului

Judecătorilor din România, respectiv Uniunea Națională a Judecătorilor din România și Asociația Magistraților din România; c) adresă formulată în Dosarul nr.2972A/2017 a Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție cuprinzând *Notă suplimentară de observații cu privire la obiecția de neconstituționalitate vizând Legea pentru modificarea Legii nr.317/2004*; d) *precizări* ale Secției pentru procurori a CSM; d) cerere de intervenție semnată de Nica Leon; e) document intitulat *Amicus curiae* semnat de Silviu Gabriel Barbu.

60. Curtea, la termenul de judecată din 23 ianuarie 2018, a amânat dezbaterile pentru data de 30 ianuarie 2018 și apoi pentru data de 13 februarie 2018, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând obiecțiile de neconstituționalitate, punctele de vedere ale Președintelui Camerei Deputaților și Avocatului Poporului (în Dosarul nr.2972A/2017), rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

61. În vederea soluționării prezentelor sesizări, Curtea procedează, mai întâi, la verificarea admisibilității acestora. Analiza îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a sesizării trebuie realizată prin raportare la art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992, potrivit căruia „*Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, la sesizarea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori.*”

62. Astfel, în privința dreptului de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului *a priori*, se observă că ambele sesizări au fost formulate de către titularii ai dreptului de sesiză prevăzuți expres de art.146 lit.a) din Constituție și de art.15 din Legea nr.47/1992, și anume Înalta Curte de Casație și Justiție, în Dosarul

nr.2972A/2017 și un număr de 52 de deputați, în Dosarul nr.2978A/2017 și că obiectul sesizării de neconstituționalitate poartă asupra unei legi adoptate de Parlament și trimise spre promulgare, care nu a fost publicată în Monitorul Oficial al României, și, deci, nu este în vigoare.

63. Prin urmare, Curtea constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție și ale art.1, art.10, art.15, art.16 și art.18 din Legea nr.47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității legii criticate, obiect al ambelor sesizări de neconstituționalitate.

64. Cu privire la cererile formulate în prezentele dosare, Curtea reține următoarele:

(a) În ce privește solicitarea formulată de Grupurile parlamentare ale Partidului Național Liberal din Camera Deputaților și Senat privind obținerea unui punct de vedere al Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei (Comisia de la Veneția), plenul Curții observă că punctul de vedere despre care fac vorbire autorii cererii vizează competența principală a Comisiei de la Veneția, aceea de a oferi statelor membre solicitante consiliere legală, sub forma opiniilor legale/avizelor exprimate cu privire la proiecte de acte normative sau legislație aflată în vigoare, care este supusă revizuirii. În acest caz, Curtea observă că sesizarea Comisiei se realizează de statul membru (parlamentul național, guvernul sau șeful statului), în temeiul art.3 pct.2 din Statutul Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept, adoptat de Comitetul de Miniștri la 21 februarie 2002, la cea de-a 78-a Reuniune a Miniștrilor adjuncți. Totodată, potrivit prerogativelor Comisiei de la Veneția, în raporturile cu curțile constituționale, aceasta poate formula, la solicitarea instanței naționale, opinii *amicus curiae*, dar nu cu privire la constituționalitatea actului supus controlului în procedura desfășurată potrivit legii naționale, ci cu privire la aspecte de drept constituțional și internațional comparat, incidente în cauza dedusă judecării. Prin urmare, doar Curtea Constituțională poate aprecia oportunitatea formulării unei cereri adresate forului internațional, în funcție de obiectul

controlului de constituționalitate. Sub acest aspect, analizând motivele pe care se întemeiază cererea, plenul Curții constată că acestea conțin doar critici generice de neconstituționalitate ale legii, care se suprapun, parțial, cu criticile formulate de autorii sesizărilor de neconstituționalitate în prezentele dosare aflate pe rolul Curții. Prin urmare, plenul Curții Constituționale constată că, în analiza materiei supuse controlului de constituționalitate în prezentele cauze, nu sunt necesare lămuriri, pe calea unei opinii *amicus curiae* formulate de Comisia de la Veneția, cu privire la incidența unor aspecte de drept constituțional și internațional comparat (a se vedea, în același sens, par.54 și par 55 din Decizia nr.33 din 23 ianuarie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară, nepublicată încă în Monitorul Oficial al României, Partea I, la momentul pronunțării prezentei decizii).

(b) În ceea ce privește cererea de intervenție depusă de domnul Leon Nica, plenul Curții reține că, potrivit prevederilor cuprinse la art.146 lit.a) din Constituție, precum și la art.1, art.10, art.15 și art.18 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, instanța constituțională este competentă să soluționeze obiecția de neconstituționalitate pe baza sesizării, a documentelor și a punctelor de vedere primite, fără a putea lua în considerare cererile de intervenție, motiv pentru care cererea mai sus menționată este inadmisibilă [a se vedea, în acest sens, și par.74 din Decizia nr.45 din 30 ianuarie 2018, nepublicată încă în Monitorul Oficial al României, Partea I, la momentul pronunțării prezentei decizii].

65. Actul de sesizare în Dosarul Curții Constituționale nr.2972A/2017 are ca obiect al criticilor de neconstituționalitate dispozițiile art.I pct.4, 5, 15, 19, 20, 48 și 62 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii.

66. Actul de sesizare în Dosarul Curții Constituționale nr.2978A/2017 are ca obiect al criticilor de neconstituționalitate atât Legea pentru modificarea și completarea

Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, în ansamblul său, cât și, punctual, dispozițiile art.I pct.7, 19, 20 și 34 ale acestei legi.

67. Având în vedere faptul că obiectul celor două sesizări îl constituie dispoziții ale Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, pentru o bună administrare a actului de justiție constituțională, în temeiul art.139 din Codul de procedură civilă, coroborat cu art.14 din Legea nr.47/1992, se dispune, din oficiu, conexarea celor două cauze, respectiv a Dosarului nr.2978A/2017 la Dosarul nr.2972A/2017, care a fost primul înregistrat, urmând ca instanța constituțională să pronunțe o singură decizie prin care să efectueze controlul de constituționalitate *a priori* asupra dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, în ansamblul său, precum și asupra dispozițiilor art.I pct.4, 5, 7, 15, 19, 20, 34, 48 și 62 din lege, în special.

68. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie, în urma conexării celor două cauze, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, în ansamblul său, precum și dispozițiile art.I pct.4, 5, 7, 15, 19, 20, 34, 48 și 62 din lege, în special.

69. **Textele constituționale** invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele ale **art.1 alin.(4)** privind principiul separației și echilibrului puterilor în stat, **art.1 alin.(5)** în ceea ce privește principiul legalității, în componenta sa referitoare la cerințele de claritate și previzibilitate ale legii, ale **art.61**, cu referire la principiul bicameralismului, ale **art.64**, care consacră principiul autonomiei parlamentare, ale **art.71 alin.(1)**, potrivit căroră ”*Nimeni nu poate fi, în același timp, deputat și senator*”, ale **art.74 alin.(1) teza întâi**, care dispun că ”*Inițiativa legislativă aparține, după caz, Guvernului, deputaților, senatorilor sau unui număr de cel puțin 100.000 de cetățeni cu drept de vot.(...)*”, ale **art.133 alin.(3) și (7)**, referitoare la rolul și structura Consiliului

Superior al Magistraturii, potrivit căroră ”(3) *Președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ales pentru un mandat de un an, ce nu poate fi reînnoit, dintre magistrații prevăzuți la alineatul (2) litera a)*”, respectiv ”(7) *Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, cu excepția celor prevăzute la articolul 134 alineatul (2)*”, precum și ale **art.134 alin.(1)** cu privire la atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit căroră ”(1) *Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui României numirea în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii.*”

I. Parcursul legislativ al legii examinate

70. Propunerea legislativă cu titlul „*Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii*” a fost inițiată de 8 deputați și 2 senatori aparținând Partidului Social Democrat (PSD) și Partidului Alianța Liberalilor și Democraților (ALDE).

71. Procedura legislativă la Camera Deputaților (Camera de reflecție). La data de 31.10.2017, a fost depusă, împreună cu adresa inițiatorilor, la Biroul permanent al Camerei Deputaților, ”*Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.317 din 2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii*”, cu precizarea că, în temeiul art.76 alin.(3) din Constituție, dezbaterile urmează să se facă în procedură de urgență (aceeași propunere se regăsește și în *Expunerea de motive* ce însoțește propunerea legislativă), cerere aprobată. La aceeași dată au fost solicitate avizele Consiliului Legislativ și Consiliului Superior al Magistraturii și punctul de vedere al Guvernului, iar propunerea legislativă a fost trimisă pentru raport la Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției. La data de 08.11.2017 a fost primit avizul favorabil, cu observații, al Consiliului Legislativ. La data de 09.11.2017, Guvernul a trimis punctul său de vedere. Tot la această dată s-a împlinit termenul pentru consultarea publică. La data de 13.11.2017, propunerea legislativă a fost trimisă pentru

raport la Comisia specială comună, fiind fixate termenele din 20.11.2017 pentru depunerea amendamentelor și din 27.11.2017 pentru depunerea raportului. La data de 15.11.2017 a fost primit avizul negativ al Consiliului Superior al Magistraturii. La data de 13.12.2017 a fost înscrisă pe ordinea de zi a plenului Camerei Deputaților și a avut loc dezbateră în Camera Deputaților a raportului Comisiei speciale comune asupra Propunerii legislative, raportul întocmit conținând 159 amendamente admise și 117 respinse. În aceeași zi, propunerea legislativă a fost adoptată, potrivit stenogramei ședinței, cu 177 voturi pentru, 78 împotriva.

72. Procedura legislativă la Senat (Camera decizională). La data de 13.12.2017, Camera Deputaților a înaintat Senatului legea adoptată. La data de 14.12.2017, Senatul a înregistrat legea pentru dezbateră, aceasta a fost prezentată Biroului permanent și trimisă pentru raport la Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției (termen fixat pentru raport: 19.12.2017). La data de 20.12.2017 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune, cu 152 amendamente admise și 119 respinse, iar legea a fost înscrisă pe ordinea de zi a plenului Senatului. La data de 21.12.2017, legea a fost dezbătută în plenul Senatului și adoptată cu 81 de voturi pentru și 28 împotriva. La data de 22.12.2017, legea a fost depusă la Secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii.

II. Soluțiile legislative preconizate

73. Potrivit *Expunerii de motive*, propunerea legislativă are următoarele obiective: ”cu privire la Legea nr.317/2004 se impune intrarea în normalitate, în sensul respectării Deciziilor Curții Constituționale nr.196/2013, nr.397/2014, nr.774/2015 și nr.374/2016 și modificarea textelor declarate neconstituționale.” Astfel, în corelare cu prevederile din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, se propune ”modificarea modalității de numire a conducerii Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Parchetului General”. În raport de ”informațiile apărute în ultimul timp în mass-media”, se consideră

că ”se impune în mod obligatoriu transformarea Inspecției Judiciare, de la statutul existent în prezent, într-o instituție autonomă, astfel încât să se asigure principiul independenței față de celelalte puteri ale statului, precum și înlăturarea suspiciunilor cu privire la activitatea Inspecției Judiciare.”

74. Actul normativ criticat se structurează în patru articole – Art.I-IV. Intervențiile legislative asupra Legii nr.317/2004, aduse prin art.I pct.1-89 reglementează un număr de 102 modificări, introduc un număr de 35 noi reglementări și operează un număr de 15 abrogări, reprezentând un număr total de 152 intervenții legislative. Art.II din legea examinată are următorul cuprins: ”(1) *Inspectorul-șef, inspectorul-șef adjunct și inspectorii judiciari care sunt în cursul exercitării celui de-al doilea mandat sau care au ocupat funcția de conducere ori de execuție pe parcursul a două mandate, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, nu pot ocupa aceeași funcție pentru un nou mandat.* (2) *Mandatele în curs de exercitare, inclusiv cele ce se acordă potrivit concursurilor în curs de desfășurare potrivit vechii legii, se mențin pentru durata prevăzută în aceasta.*” Art.III reglementează modificarea art.12 alin.(2) și (5) din Anexa nr.V Capitolul VIII al Legii-cadru a salarizării personalului plătit din fonduri publice nr.153/2017, realizând corelarea cu prevederile art.54 alin.(1) din legea examinată. Art.IV dispune în sensul republicării și renumerotării textelor din Legea nr.317/2004.

III. Analiza criticilor de neconstituționalitate

A) Criticile de neconstituționalitate extrinsecă

75. Criticile de neconstituționalitate extrinsecă sunt formulate de autorii sesizării ce constituie obiectul Dosarului nr.2978A/2017 și vizează nerespectarea dispozițiilor art.64 și ale art.71 alin.(1), cu referire la principiul autonomiei Camerelor Parlamentului, ale art.74 alin.(1), referitoare la dreptul de inițiativă legislativă și ale art.61 alin.(2) care consacră principiul bicameralismului.

76. În argumentarea încălcării **art.64 din Constituție**, autorii obiecției de neconstituționalitate susțin, în esență, că legea supusă controlului de copnstituționalitate a

fost adoptată cu încălcarea principiului autonomiei celor două Camere ale Parlamentului, deoarece, pentru întocmirea raportului prealabil adoptării, fiecare Cameră a sesizat, pe rând, în calitate de comisie sesizată în fond, Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, contrar prevederilor regulamentare potrivit cărora sesizarea unei comisii speciale comune a celor două Camere ale Parlamentului este posibilă doar de către Birourile permanente ale celor două Camere reunite în ședință comună, și nu de fiecare birou permanent, în mod succesiv, în funcție de Camera sesizată. Se susține că, practic, această comisie specială comună, compusă atât din deputați, cât și din senatori, a intervenit de două ori asupra propunerii legislative, sub forma amendamentelor propuse și votate în cadrul fiecărui raport prezentat în fața fiecăreia dintre cele două Camere,

77. Curtea a analizat, recent, critici de neconstituționalitate similare, cu prilejul pronunțării Deciziei nr.828 din 13 decembrie 2017 (nepublicată încă în Monitorul Oficial al României, Partea I, la momentul pronunțării prezentei decizii), prin care a constatat constituționalitatea Hotărârii Parlamentului nr.69/2017 privind constituirea Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, astfel cum a fost modificată prin Hotărârea Parlamentului nr.95/2017. Aceleași considerente au fost reiterate și în Decizia nr.33 din 23 ianuarie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară și în Decizia nr.45 din 30 ianuarie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate privind unele dispoziții din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, precum și a legii în ansamblul său, decizii nepublicate încă în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data pronunțării prezentei decizii.

78. Prin Decizia nr.828 din 13 decembrie 2017, par.51, Curtea a stabilit deja că, în ipoteza în care o comisie specială comună este constituită pentru elaborarea unui raport asupra unui proiect/unei propuneri legislative preexistent/e care se adoptă, potrivit art.65 din Constituție, în ședințe separate de către cele două Camere ale Parlamentului, Birourile permanente ale fiecărei Camere sunt cele în drept să solicite întocmirea raportului de către această Comisie specială comună (paragrafele 52, 54 și 62).

79. Cu privire la criticile de neconstituționalitate constând în faptul că senatorii din cadrul Comisiei speciale comune au promovat amendamente și în final au votat raportul acestei Comisii, în condițiile în care lucrările Comisiei se desfășurau în procedura din fața Camerei Deputaților, respectiv că deputații din cadrul Comisiei speciale comune au promovat amendamente și în final au votat raportul acestei Comisii, în condițiile în care lucrările Comisiei se desfășurau în procedura din fața Senatului, se constată că, prin Decizia nr.828 din 13 decembrie 2017, par.62, Curtea a statuat că „în dezbateră și adoptarea raportului, oricare dintre membrii comisiei speciale comune, fie deputați, fie senatori, poate propune și vota amendamente”. Prin urmare, acest considerent indică faptul că, în cadrul lucrărilor Comisiei speciale comune, fiecare dintre membrii acesteia are aceleași drepturi și obligații, indiferent că aceasta întocmește raportul în procedura din fața Camerei Deputaților sau Senatului. Curtea a conchis că o interpretare contrară ar fi inadmisibilă, deoarece aceasta ar echivala, practic, cu interzicerea participării la lucrările Comisiei speciale comune a membrilor senatori, atunci când lucrările acesteia se desfășoară în procedura din fața Camerei Deputaților, respectiv a membrilor deputați, atunci când lucrările acesteia se desfășoară în procedura din fața Senatului, ceea ce ar altera natura comună a comisiei speciale și ar transforma-o, sub aspectul funcționării sale, într-o comisie specială a fiecărei Camere în parte.

80. Cu privire la criticile de neconstituționalitate referitoare la lipsa de competență a Comisiei speciale comune de a adopta un raport asupra propunerii legislative, Curtea, prin aceeași decizie mai sus menționată, a statuat, la paragraful 50, că,

„prin modul de formulare al art.1 din Hotărârea Parlamentului nr.69/2017, reiese că aceasta a fost constituită pentru elaborarea unor propuneri legislative care vizează Codul de procedură penală, Codul penal și legile din domeniul justiției”, atribuție ce se poate concretiza fie prin întocmirea unui raport asupra unui proiect/unei propuneri legislative preexistent/e, deputații și senatorii membri ai Comisiei având posibilitatea să depună amendamente care sunt admise/respinse, fie prin conceperea unei propuneri legislative care poate face obiectul unei inițiative legislative ulterioare, modalitatea concretă de lucru a Comisiei speciale comune urmând a fi stabilită de membrii acesteia.

81. Curtea constată că toate considerentele mai sus enunțate, extrase din Decizia nr.828 din 13 decembrie 2017 pe criteriul relevanței față de criticile de neconstituționalitate formulate în prezenta cauză cu privire la încălcarea principiului autonomiei parlamentare, se mențin și justifică respingerea acestora, ca neîntemeiate.

82. Încălcarea dreptului de inițiativă legislativă, prevăzut de **art.74 alin.(1)** din Constituție, este susținută de autorii sesizării prin aceea că, în cuprinsul Raportului întocmit de Comisia specială comună și prezentat spre dezbateri și aprobare Camerei Deputaților, au fost înregistrate o serie de amendamente ce aparțin și altor entități decât cele strict enumerate de norma fundamentală invocată ca având drept de inițiativă legislativă. Se precizează că, deși procedura parlamentară de consultare publică, prealabilă procedurii dezbaterii inițiativei legislative, permite depunerea de opinii de către orice autoritate, instituție, organizație civică sau profesională ori persoană fizică, aceste sugestii sau opinii pot deveni amendamente doar prin însușirea lor de către parlamentari – deputați sau senatori - și nu pot fi formal atribuite prin raport entității care le-a exprimat la origine, astfel că nominalizarea acestor entități, alături de parlamentari, drept autoare ale amendamentelor, contravine art.74 alin.(1) din Constituție.

83. Examinând Raportul Comisiei speciale comune întocmit asupra propunerii legislative în urma sesizării de către Biroul permanent al Camerei Deputaților, Anexa 1 – *Amendamente admise*, Curtea constată că, într-adevăr, au fost înregistrate și admise un

număr semnificativ de amendamente, ai căror autori nu aparțin în exclusivitate categoriei titularilor dreptului de a exercita inițiativa legislativă, enumerați limitativ de art.74 alin.(1) din Constituție, și anume Guvernul, parlamentarii și un număr de cel puțin 100.000 de cetățeni cu drept de vot. În acest sens, alături de autori ai amendamentelor precum Guvernul, Comisia, PSD, ALDE, PNL, UDMR, USR, senatori, se regăsesc și entități care nu au, potrivit normei fundamentale invocate, vocația inițiativei legislative: Asociația Magistraților din România (AMR), Uniunea Națională a Judecătorilor din România (UNJR), Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT). De altfel, Raportul Comisiei precizează, în partea sa introductivă, faptul că la ședințele comisiei au participat reprezentanți ai următoarelor instituții și organizații: Ministerul Justiției, CSM, AMR, UNJR, PÎCCJ, Asociația Procurorilor din România, reprezentanți ai mediului academic, ”care au depus amendamente și au făcut precizări cu privire la modificările care se impun asupra legii în vigoare și a inițiativei supuse dezbaterii.”

84. Față de criticile autorilor sesizării, Curtea constată că, ori de câte ori au fost admise amendamente, în dreptul acestora figurează, în calitate de autori, atât entitățile menționate de autorii sesizării, dar nu în mod exclusiv, singular, ci alături de altele care, potrivit art.74 alin.(1) din Constituție, au dreptul de a exercita inițiativa legislativă. Analizând, de pildă, cazul ilustrativ indicat de autorii sesizării, Curtea observă că amendamentul (admis) înscris la pag.23, nr.crt.46, referitor la art.24 alin.(1) din legea examinată, este atribuit ”ALDE, AMR, PSD”, iar cel de la pag.34, nr.crt.47, referitor la art.24 alin.(2) și (5), este atribuit ”CSM, PSD, ALDE”. Situații asemănătoare sunt des întâlnite în cuprinsul Anexei nr.1 la Raportul comisiei speciale – 123 de cazuri - constituind, așadar, o practică obișnuită.

85. O altă tipologie de situație o reprezintă aceea în care amendamentul admis este menționat ca aparținând unei alte entități decât titularii dreptului de inițiativă legislativă, însă cu precizarea ”preluat de” un titular al acesteia. Exemplificativ în acest

sens este amendamentul înscris la pag.26, nr.crt.48, în dreptul căruia se menționează ”AMR preluat PSD”, însă pot fi enumerate 40 astfel de situații în cuprinsul Raportului. Curtea constată că în niciuna dintre cele două tipuri de situații ilustrate mai sus nu se poate susține încălcarea dreptului de inițiativă legislativă, consacrat de art.74 alin.(1) din Constituție.

86. În prima situație, amendamentul respectiv este un amendament comun acelor entități enumerate în calitate de autori ai săi, iar dacă una dintre acestea este și titular al dreptului de inițiativă legislativă, atunci rezultă fără echivoc că acesta din urmă și-a însușit și asumat respectivul amendament, utilizând în concret prerogativa sa de a avea inițiativă legislativă. Prin urmare, nu se poate afirma că enumerarea altor entități decât cele strict prevăzute la art.74 alin.(1) din Constituție, în calitate de autori ai unor amendamente admise, transformă automat, individual, pe fiecare dintre acestea, în autori exclusivi ai acelor amendamente, câtă vreme alături de aceștia sunt indicate persoane ce au calitatea de titular al dreptului de inițiativă legislativă.

87. În considerarea acestui raționament, nu pot fi reținute nici criticile ce vizează al doilea tip de situație ilustrată, de vreme ce respectivele amendamente admise sunt ”preluate” de către un titular al dreptului de inițiativă legislativă, mențiune expresă în cuprinsul Raportului, așa cum apare înscris la pag.26, nr.crt.48 din anexa nr.1 a acestuia.

88. Curtea reține că invitarea unor persoane și entități pentru a-și exprima opiniile cu privire la anumite acte legislative sau inițiative legislative este un demers și un exercițiu firesc al regulilor democrației parlamentare în cadrul procesului de legiferare. Dreptul de a depune amendamente este un drept subsidiar al dreptului de inițiativă legislativă, derivat din exigențele art.74 alin.(1), dar și din reglementările cuprinse la art.75 din Legea fundamentală, din cuprinsul acestora din urmă rezultând posibilitatea ca proiectul de lege/propunerea legislativă adoptat/ă de o Cameră să nu fie identic/ă celui/celei adoptat/e de cealaltă Cameră, diferența rezultând tocmai din dreptul parlamentarilor de a depune amendamente. Procedura consultării și dezbaterii publice a

propunerilor legislative urmărește asigurarea în condiții de mai mare eficiență a interesului public social sau de grup, ce servește unei anumite entități vizate în mod direct de respectivele inițiative legislative, iar amendamentele reprezintă rezultatul acestui dialog între părțile invitate și partea legiuitoare, reprezentată de membrii comisiei parlamentare.

89. Nu în cele din urmă, Curtea remarcă faptul că Raportul întocmit de comisia sesizată în fond are rolul și natura unei lucrări pregătitoare pentru dezbateră în plenul fiecărei Camere și reprezintă rezultatul votului membrilor acestei comisii. Or, prin exercitarea votului asupra fiecărui amendament, membrii parlamentari ai comisiei – prin excelență titulari ai dreptului de inițiativă legislativă – își exprimă voința politică asupra respectivei propuneri legislative, admitând – deci însușindu-și - sau respingând fiecare dintre aceste amendamente. Cu toate acestea, Raportul comisiei nu are caracter obligatoriu pentru Camera Parlamentului ce a sesizat comisia și nu se poate confunda cu actul legiferării în sine, ce se desfășoară în Plenul fiecărei Camere, în urma procedurilor de dezbateră și a votului final al parlamentarilor. Cu alte cuvinte, dată fiind natura juridică a raportului adoptat de comisia parlamentară, care, sub aspectul soluțiilor propuse, are caracter de recomandare, modul în care este întocmit acest raport nu are relevanță constituțională, doar Senatul și Camera Deputaților, în plenul fiecărei Camere, având competență plenară și exclusivă în îndeplinirea atribuției de legiferare (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.33 din 23 ianuarie 2018, par.80-82). Amendamentele cuprinse în Raportul Comisiei sesizate în fond nu au o valoare proprie în sine, ci acestea dobândesc forță juridică prin preluarea lor în urma dezbaterii și adoptării, prin vot, în plenul fiecărei Camere. Așa fiind, Curtea constată ca fiind neîntemeiată critica de neconstituționalitate fundamentată pe încălcarea prevederilor art.74 alin.(1) din Constituție, referitoare la dreptul de inițiativă legislativă.

90. Încălcarea principiului bicameralismului, consacrat de **art.61 alin.(2)** din Constituție este susținută prin faptul că, în procesul legislativ pentru adoptarea actului normativ examinat, Senatul a adoptat, în calitate de Cameră decizională, diferite texte fără

ca acestea să fi fost anterior supuse dezbaterii și votului Camerei de reflecție – Camera Deputaților, deci fără a reprezenta opera de legiferare a întregului Parlament. În acest sens sunt menționate următoarele texte introduse direct la Senat în forma finală a legii: - art.I pct.24, care face referire la art.29 alin.(11);- art.I pct.55, cu referire la art.53¹ ; - art.I pct.57, cu referire la art.54 alin.(5); - art.I pct.58, cu referire la art.54 alin.(5) și art.III, care modifică Legea nr.153/2017.

91. Curtea Constituțională a dezvoltat acest principiu printr-o solidă și constantă **jurisprudență**, relevante fiind, în acest sens, Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.358 din 28 mai 2009, Decizia nr. 413 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010, sau Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011. În esență, Curtea a stabilit **două criterii esențiale (cumulative)** pentru a se determina cazurile în care, prin procedura legislativă, se încalcă principiul bicameralismului: **(a) existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și (b) existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului.**

92. Totodată, stabilind **limitele principiului bicameralismului**, prin Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, Curtea a observat că aplicarea acestui principiu nu poate avea ca efect "deturnarea rolului de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate [...] în sensul că aceasta ar fi Camera care ar fixa în mod definitiv conținutul proiectului sau propunerii legislative (și, practic, conținutul normativ al viitoarei legi), ceea ce are drept consecință faptul că cea de-a doua Cameră, Camera decizională, nu va avea posibilitatea să modifice ori să completeze legea adoptată de Camera de reflecție, ci doar posibilitatea de a o aproba sau de a o respinge". Sub aceste aspecte, "este de netăgăduit că principiul bicameralismului presupune atât conlucrarea celor două Camere în procesul de elaborare a

legilor, cât și obligația acestora de a-și exprima prin vot poziția cu privire la adoptarea legilor; prin urmare, lipsirea Camerei decizionale de competența sa de a modifica sau de a completa legea astfel cum a fost adoptată de Camera de reflecție, deci de a contribui la procesul de elaborare a legilor, ar echivala cu limitarea rolului său constituțional și cu acordarea unui rol preponderent Camerei de reflecție în raport cu cea decizională în procesul de elaborare a legilor. Într-o atare situație, Camera de reflecție ar elimina posibilitatea Camerei decizionale de a conlucra la elaborarea actelor normative, aceasta din urmă putându-și doar exprima prin vot poziția cu privire la propunerea sau proiectul de lege deja adoptat de Camera de reflecție, ceea ce este de neconceput".

93. De asemenea, Curtea a statuat, prin Decizia nr.624 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.937 din 22 noiembrie 2016, că art.75 alin.(3) din Constituție, folosind sintagma „*decide definitiv*” cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. Curtea a subliniat că, în acest caz, Camera decizională nu poate, însă, modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator.

94. Curtea a mai reținut, prin Decizia nr.514 din 5 iulie 2017, par.40, că ”extinderea scopului legii sau a măsurilor adoptate în sensul atingerii scopului vizat în procesul legislativ desfășurat în Camera decizională nu poate avea valențele unei încălcări a principiului bicameralismului. În aceste condiții, nu se poate vorbi despre o veritabilă deturnare a scopului inițial al legii, ci de o mai clară și cuprinzătoare reglementare, de natură a dezvolta scopul original al propunerii legislative.” Curtea a constatat, cu acel prilej, că, deși au o anumită pondere cantitativă, textele de lege introduse în procedura de legiferare a Camerei decizionale nu au și semnificația unui aport calitativ semnificativ, adică nu aduc modificări sau completări substanțiale, de natură să determine încălcarea principiului bicameralismului prin întrunirea cumulativă a celor două condiții reținute în

jurisprudența în materie a Curții. ”Așadar, o propunere legislativă poate primi îmbunătățiri, atât de ordin formal, cât și în privința conținutului, fără a modifica, însă, substanțial forma și conținutul legii supuse adoptării, deoarece chiar prin aceste contribuții active ale fiecărei Camere se manifestă, în definitiv, rolul structurii bicamerale a Parlamentului în cadrul funcției sale de legislator suveran.”

95. Evaluarea respectării principiului bicameralismului impune un examen comparativ între forma legii adoptată de Camera de reflecție și cea adoptată de Camera decizională, prin raportare la scopul și filosofia inițiale ale legii, iar rezultatul unei asemenea operațiuni trebuie evaluat, la rândul său, prin prisma jurisprudenței Curții Constituționale în materie, respectiv a celor două condiții cumulative (1) existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și (2) existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și a limitelor principiului bicameralismului stabilite pe această cale.

96. Examinând forma legii adoptată de Camera de reflecție – Camera Deputaților - și cea adoptată de Camera decizională – Senatul, Curtea constată că acest din urmă for legislativ a operat un număr redus de intervenții, prin raportare la totalitatea textelor de lege ce alcătuiesc actul normativ examinat.

97. Potrivit *Expunerii de motive*, propunerea legislativă intitulată ”*Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii*”, are următoarele obiective principale: modificarea unor texte declarate ca fiind neconstituționale prin unele decizii ale Curții Constituționale (Deciziile nr.196/2013, nr.397/2014, nr.774/2015 și nr.374/2016), modificarea modalității de numire a conducerii Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Parchetului General, precum și transformarea Inspecției Judiciare, de la statutul existent în prezent, într-o instituție autonomă, astfel încât să se asigure principiul independenței față de celelalte puteri ale statului, precum și înlăturarea suspiciunilor cu privire la activitatea Inspecției Judiciare.

98. Curtea constată că intervențiile aduse de Senat asupra legii adoptate de prima Cameră nu aduc un aport calitativ semnificativ în economia și filosofia legii, de natură a-i deturna scopul său inițial. Aceste intervenții au semnificația unor modificări inerente impuse fie de normele de tehnică legislativă, sub aspectul clarității sau al corelării legislative – exigențe cerute de Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative -, fie de rațiuni de logică a reglementării, în acord cu scopul urmărit de legiuitor, dar și cu ansamblul normativ în prezent în vigoare.

99. În ce privește textele indicate de autorii sesizării ca reprezentând abateri de la principiul bicameralismului, prin aceea că au fost direct introduse la Senat, Curtea constată că aceste susțineri nu pot fi reținute. Astfel, la art.I pct.24 din legea examinată este reglementată obligația transmiterii în direct, audio-video, a înregistrării și publicării pe pagina de internet a CSM a ședințelor publice de Plen și de secții, în acord cu dispozițiile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică. Aceste norme au un scop legitim, aducând un plus de garanții în privința exercitării în condiții de transparență a activității CSM, ca instituție publică, fără a intra în coliziune cu scopul inițial al legii. Art.I pct.55 reglementează înființarea și atribuțiile Comisiilor de lucru, cu rol de structuri pregătitoare de specialitate în cadrul CSM, în condițiile în care aceste structuri sunt, în prezent, stabilite în Cap.VI¹ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea CSM. Prin urmare, textul vizat doar conferă caracter legal – în sensul strict formal și restrictiv al noțiunii de ”lege” - respectivelor comisii de lucru ale CSM, fără a institui, deci, elemente de noutate în materie. Art.I pct.57 și pct.58 din legea criticată introduce două noi texte în forma legii adoptate de Camera Deputaților, respectiv alin.(2¹) și alin.(6) la art.54 din Legea nr.317/2004. Prin alin.(2¹) al art.54 este preluată, parțial, soluția cuprinsă în actualul alin.(2) al art.54 din Legea nr.317/2004, cu privire la incompatibilitatea calității de membru ales al CSM, reprezentant al societății civile, cu cea de parlamentar, ales local, funcționar public, judecător sau procuror în activitate, notar public, avocat, consilier juridic sau executor judecătoresc în exercițiu, la care se adaugă

calitățile profesionale de mediator, arbitru, practician în insolvență, grefier, consilier de probațiune și alte profesii juridice reglementate de lege, precum și faptul că exercitarea calității de membru ales al CSM, reprezentant al societății civile, reprezintă vechime în specialitate recunoscută în profesiile juridice. Alin.(6) al art.54 din lege reglementează, pe de o parte, faptul că membrii aleși ai CSM, reprezentanți ai societății civile, nu participă la ședințele secțiilor CSM, și, pe de altă parte, care sunt îndatoririle lor specifice, enumerate la lit.a)-c). Curtea constată că textele mai sus menționate nu conțin reglementări de substanță, care să modifice viziunea originară a legii, ci, dimpotrivă, realizează o mai clară și coerentă articulare a legii examinate cu prevederile art.16 și ale art.133 alin.(2) lit.a) din Constituție, în sensul că instituie un regim egalitar de tratament juridic, sub aspectul incompatibilităților și al beneficiilor, între membrii aleși ai CSM – judecători și procurori – și cei 2 membri desemnați ai CSM, ca reprezentanți ai societății civile și le definește acestora din urmă atribuțiile în cadrul Consiliului.

100. În concluzie, intervențiile aduse de Camera decizională nu întrunesc, cumulativ, condițiile stabilite pe calea jurisprudenței constituționale pentru încălcarea principiului bicameralismului. Curtea constată că între forma adoptată de Camera de reflecție - Camera Deputaților - și cea finală a legii, adoptată de Camera decizională – Senat - nu există deosebiri majore de conținut juridic și nici o configurație semnificativ diferită, intervențiile operate de Camera decizională încadrându-se în marja proprie acesteia de aport la actul de legiferare, în scopul îmbunătățirii actului normativ, cu respectarea exigențelor ce decurg din art.61 alin.(2) și art.75 din Constituție, precum și a jurisprudenței Curții Constituționale în această materie.

101. Pentru toate argumentele expuse la paragrafele 78-100, cu referire la criticile de neconstituționalitate extrinsecă formulate, Curtea constată că acestea nu pot fi reținute, astfel că obiecția de neconstituționalitate privind Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, în ansamblul său, urmează să fie respinsă, ca neîntemeiată.

B) Criticile de neconstituționalitate intrinsecă

102. **Art.I pct.4 și pct.5** din legea examinată, cu referire la art.7 alin.(5) și alin.(5¹) din Legea nr.317/2004, sunt criticate în sesizarea formulată de ÎCCJ deoarece încalcă prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, prin aceea că alineatul (5¹), nou introdus la art.7, are același conținut cu teza I a alineatului (5) din același articol, astfel cum a fost modificat, această suprapunere de text generând o neclaritate incompatibilă cu principiul constituțional al legalității.

103. Textele vizate prin această critică prevăd următoarele:

- Art.I pct.4: «La articolul 7, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins: *”Judecătorii și procurorii detașați la alte autorități decât instanțe sau parchete nu pot candida pentru funcția de membru al CSM, iar judecătorii și procurorii delegați sau detașați la alte instanțe sau parchete nu pot candida decât pentru instanța sau parchetul de la care au fost delegați sau detașați.”*»

- Art.I pct.5: « La articolul 7, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alin.(5¹), cu următorul cuprins: *”(5¹) Judecătorii și procurorii detașați la alte autorități decât instanțe sau parchete nu pot candida pentru funcția de membru al CSM. Judecătorii și procurorii delegați, precum și cei detașați la alte instanțe sau parchete nu pot candida decât pentru instanța sau parchetul de la care au fost delegați sau detașați.”*»

104. În prezent, art.7 alin.(5) din Legea nr.317/2004 prevede *”Nu pot fi aleși membri ai CSM judecătorii și procurorii care au făcut parte din serviciile de informații înainte de 1990 sau au colaborat cu acestea ori cei care au un interes personal ce influențează sau ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate și imparțialitate a atribuțiilor prevăzute de lege.”*

105. În forma adoptată de Camera Deputaților, alin.(5) al art.7 cuprindea exclusiv norme referitoare la interdicțiile magistraților cu privire la alegerea ca membru al CSM, în timp ce alin.(5¹) reglementa condițiile de a candida pentru funcțiile de membru al CSM

ale judecătorilor și procurorilor detașați sau delegați la alte autorități decât instanțe sau parchete, respectiv cei detașați/delegați la alte instanțe sau parchete.

106. Curtea constată că, prin adoptarea de către Senat a art.I pct.4 și 5 din legea examinată, dispozițiile art.7 alin.(5) teza întâi cuprind aceeași soluție legislativă reglementată și în art.7 alin.(5¹) din Legea nr.317/2004, astfel cum a fost preconizată a fi modificată și completată prin legea supusă controlului. Această suprapunere de texte se datorează lipsei de corelare legislativă în procesul tehnic de elaborare a legii, desfășurat la Senat. Or, această modalitate de reglementare nu este compatibilă cu rigorile principiului legalității, consacrat de art.1 alin.(5) din Constituție, în componenta sa referitoare la calitatea legii. Potrivit art.16 - *Evitarea paralelismelor* din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, ”(1) În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere. (2) În cazul existenței unor paralelisme acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice.”

107. Respectarea standardelor de claritate și predictibilitate a legii a devenit o cerință de rang constituțional. Astfel, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile referitoare la claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate (de exemplu, Decizia nr.562 din 19 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.838 din 23 octombrie 2017, Decizia nr.903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.584 din 17 august 2010, Decizia nr.743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.579 din 16 august 2011 și Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012). Totodată, instanța de control constituțional a constatat că, deși normele de tehnică legislativă nu au valoare

constituțională, prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare (Decizia nr.26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.116 din 15 februarie 2012 și Decizia nr.445 din 16 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.790 din 30 octombrie 2014). În mod concret, prin Decizia nr.1 din 10 ianuarie 2014 asupra obiecției de neconstituționalitate a Legii privind stabilirea unor măsuri de descentralizare a unor competențe exercitate de unele ministere și organe de specialitate ale administrației publice centrale, precum și a unor măsuri de reformă privind administrația publică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.123 din 19 februarie 2014, Curtea Constituțională a sancționat paralelismul legislativ, constatând încălcarea art.1 alin.(5) din Constituție (paragrafele 111 și 113).

108. Curtea reține că reglementarea aceleiași soluții juridice în cuprinsul aceluiași act normativ, ba, mai mult, în cuprinsul aceluiași articol al respectivului act normativ – cum este cazul art.7 alin.(5) și alin.(5¹) din legea examinată - afectează calitatea actului normativ astfel adoptat, sub aspectul lipsei de claritate și previzibilitate a acestuia. Or, art.8 alin.(4) teza întâi din Legea nr.24/2000 dispune că *”Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce.”* Suprapunerea legislativă cuprinsă la art.I pct.4 și 5 din legea examinată, cu referire la art.7 alin.(5) și (5¹), contravine art.1 alin.(5) din Constituție, prin viciile de tehnică legislativă, aceasta fiind susceptibilă în mod rezonabil să genereze confuzii și neclarități în procesul de interpretare și aplicare a legii. Prin urmare, Curtea va constata **neconstituționalitatea dispozițiilor art.I pct.5** din legea examinată, care au preluat, în

cuprinsul art.7 alin.(5¹) al Legii nr.317/2004, conținutul juridic deja reglementat la art.7 alin.(5) teza întâi din aceeași lege.

109. **Art.I pct.7** din legea examinată este criticat, în sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr.2978A/2017, prin raportare la art.133 alin.(7) din Constituție, care stabilește caracterul definitiv și irevocabil al hotărârilor CSM, cu excepția celor pronunțate în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, potrivit procedurii stabilite prin Legea nr.317/2004, acestea din urmă putând fi atacate, potrivit alin.(3) al art.134 Constituție, la Înalta Curte de Casație și Justiție.

110. Față de aceste critici, Curtea reține că prin dispozițiile art.I pct.7 este introdus la art.7 din Legea nr.317/2004 un nou alineat, alin.(9), potrivit căruia: *”(9) Hotărârea secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, prevăzută la alin.(8), poate fi contestată de către persoanele prevăzute la alin.(7), la Secția I civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Întâmpinarea nu este obligatorie, iar dispozițiile art.200 și 201 din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare, nu sunt aplicabile. Hotărârea pronunțată este definitivă.”*

111. Alineatul (8) al art.7, la care textul mai sus citat face referire, este, de asemenea, nou introdus în cuprinsul Legii nr.317/2004 și are următoarea redactare: *”(8) Opoziția se depune la Consiliul Superior al Magistraturii și se soluționează prin hotărâre a secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, în termen de 7 zile de la înregistrare.”*, iar alin.(7), indicat în cuprinsul alin.(9) – la rândul său, nou introdus la Senat -, prevede că *”(7) Împotriva hotărârilor colegiilor de conducere prevăzute la alin.(6), în termen de 5 zile de la publicare, pot formula opoziție candidații ori, după caz, judecătorii sau procurorii de la nivelul instanțelor sau parchetelor pentru care a fost depusă candidatura.”* Alineatul (6) al art.7 din Legea nr.317/2004, modificat prin legea examinată, se referă la colegiile de conducere ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ale curților de apel și ale parchetelor de pe lângă acestea, care, prin hotărâre, verifică și constată

îndeplinirea/neîndeplinirea, de către judecătorii sau procurorii care și-au depus candidaturile pentru alegerea în calitate de membri ai CSM, a condițiilor prevăzute la art.7 alin. (1)-(5¹).

112. În concluzie, potrivit procedurii reglementate de dispozițiile art.I pct.7 din legea examinată, pot fi contestate la Secția I civilă a ÎCCJ acele hotărâri ale Secției corespunzătoare a CSM pronunțate în soluționarea opoziției formulate de candidații - judecători sau procurori – la funcția de membru ales al CSM sau, după caz, de către judecătorii sau procurorii de la nivelul instanțelor sau parchetelor pentru care a fost depusă candidatura, opoziție formulată împotriva hotărârilor colegiilor de conducere ale ÎCCJ, PÎCCJ, ale curților de apel și ale parchetelor de pe lângă acestea, prin care este verificată îndeplinirea, de către judecătorii sau procurorii care și-au depus candidaturile pentru alegerea în calitate de membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, a condițiilor prevăzute la art.7 alin. (1)-(5¹). În opinia autorilor sesizării, art.I pct.7 contravine art.133 alin.(7) din Legea fundamentală, deoarece permite contestarea și a altei categorii de hotărâri ale Consiliului Superior al Magistraturii, decât cea strict prevăzută de art.133 alin.(7) din Constituție (referitoare la materia disciplinară).

113. Curtea constată că aceste critici de neconstituționalitate nu pot fi reținute, deoarece soluția normativă reglementată de art.I pct.7 din legea examinată nu se încadrează în ipoteza normei fundamentale invocate. Astfel, dispozițiile art.133 alin.(7) din Constituție prevăd că *”Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, cu excepția celor prevăzute la articolul 134 alineatul (2)”*. Regula constituțională cuprinsă de norma fundamentală menționată vizează hotărâri cu caracter juridictional ale Plenului CSM, și nu hotărâri ale secțiilor CSM. Totodată, excepția prevăzută de textul constituțional invocat se referă, prin trimitere la art.134 alin.(2), la hotărârile pronunțate de CSM ca instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor. Prin urmare, aceste din urmă

hotărâri, ale secțiilor CSM, sunt supuse căilor de atac, potrivit procedurii stabilite prin legea organică a CSM.

114. Din interpretarea dispozițiilor art.133 alin.(7) din Constituție, Curtea a reținut că acest text constituțional are în vedere numai hotărârile Plenului CSM cu caracter jurisdicțional, doar acestea putând fi ”definitive și irevocabile”, nu și cele cu caracter administrativ. Relevantă în acest sens este Decizia nr.433 din 21 octombrie 2004 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1267 din 29 decembrie 2004), prin care Curtea a constatat: *«Statuând că hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, textul citat din Legea fundamentală [art.133 alin.(7) – s.n.] are în vedere hotărârile cu caracter jurisdicțional care, numai acestea, pot avea, prin natura lor, însușirea de a fi "definitive și irevocabile", iar nu și alte hotărâri, cu caracter administrativ, emise de Consiliul Superior al Magistraturii. Asemenea hotărâri sunt cele pronunțate de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii în conformitate cu prevederile art.37 alin. (2) [s.n. - devenit art.36 alin.(2) în urma republicării Legii nr.317/2004 în anul 2012] din Legea nr. 317/2004, "ca instanță de judecată, având în competență soluționarea contestațiilor formulate de magistrați împotriva hotărârilor pronunțate de secțiile Consiliului Superior al Magistraturii". Alte hotărâri, cum sunt cele prevăzute de textul de lege care constituie obiectul excepției de neconstituționalitate [art.50 alin.(2) – s.n., devenit art.51 alin.(3) în urma republicării Legii nr.317/2004 în anul 2012] sau cele prevăzute de art.36 alin. (1) [s.n. - devenit art.35 în urma republicării Legii nr.317/2004 în anul 2012] din Legea nr. 317/2004, prin care Plenul Consiliului Superior al Magistraturii dispune eliberarea din funcție a judecătorilor stagiați și a procurorilor stagiați, transferul magistraților, suspendarea din funcție a magistraților și alte măsuri privind cariera magistraților, nu intră sub incidența prevederilor art. 133 alin. (7) din Constituția României, întrucât, nefiind hotărâri cu caracter jurisdicțional, nu pot fi "definitive și irevocabile". Aceste hotărâri sunt prin natura lor acte juridice cu caracter administrativ, supuse controlului judecătoresc.»*

115. Față de cele arătate, Curtea reține că hotărârea ce reprezintă obiectul ”opozității” aparține secției corespunzătoare a CSM și nu poate avea caracter jurisdicțional, ci doar unul administrativ, fiind pronunțată într-o materie ce vizează constatarea îndeplinirii sau a neîndeplinirii unor condiții prevăzute de lege pentru depunerea candidaturii la funcția de membru al CSM. Ca atare, nu se poate reține pretinsa nerespectare a art.133 alin.(7) din Constituție. Totodată, Curtea apreciază că reglementarea mijlocului procedural prin care candidații pot contesta/pot formula ”opozitie” cu privire la hotărârea colegiilor de conducere prin care se verifică îndeplinirea condițiilor legale pentru depunerea candidaturilor răspunde exigențelor accesului la justiție într-un stat de drept, având în vedere că, în această procedură, potrivit art.17 alin.(1) și (5) din Legea nr.317/2004, astfel cum aceasta este modificată prin art.I pct.13 din legea examinată, CSM verifică, prin secția corespunzătoare, din oficiu sau la sesizarea oricărui judecător sau procuror, legalitatea procedurilor de desemnare și de alegere a candidaților, fără a putea analiza chestiuni de fapt sau de temeinicie anterioare, ci doar încălcări ale legii în procedurile de desemnare și alegere, care sunt etape ulterioare procedurii de depunere a candidaturilor și de verificare a îndeplinirii condițiilor legale de către candidați. Așadar, textul criticat asigură, în această primă etapă a procedurii de alegere a membrilor CSM, în sens larg, garanții suplimentare, prin exercitarea dublului grad de jurisdicție în privința modalității de verificare a condițiilor cărora trebuie să li se supună candidații la funcția de membru ales al CSM, acest control având loc și fiind definitivat înainte de demararea procedurii de desemnare, și apoi de alegere propriu-zisă, a căror verificare, sub aspectul legalității procedurilor, revine CSM, prin secțiile corespunzătoare, potrivit art.17 din lege.

116. **Art.I pct.15** din legea examinată, cu referire la art.18 alin.(2) lit.b) din Legea nr.317/2004, este criticat din perspectiva incompatibilității sale cu principiile separației și echilibrului puterilor în stat și al independenței judecătorilor, consacrate de art.1 alin.(4) și art.124 alin.(3) din Constituție. Competența comisiilor speciale parlamentare pentru

controlul activității serviciilor de informații să efectueze verificarea veridicității datelor din declarațiile date de judecătorii și procurorii aleși afectează principiile separației puterilor în stat și al independenței judecătorilor. Or, prin Decizia nr.20 din 2 februarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.72 din 18 februarie 2000, Curtea Constituțională a stabilit că normele cuprinse la art.124 alin.(3) din Legea fundamentală ”nu au un caracter declarativ, ci constituie norme constituționale obligatorii pentru Parlament, care are îndatorirea de a legifera instituirea unor mecanisme corespunzătoare de asigurare reală a independenței judecătorilor, fără de care nu se poate concepe existența statului de drept, prevăzută prin art. 1 alin. (3) din Constituție.”

117. Art.I pct.15 are următorul conținut: *«La articolul 18, alineatele (2)-(4) se modifică și vor avea următorul cuprins: ”(2) Înainte de transmiterea listei (s.n. – cuprinzând magistrații aleși ca membri ai CSM în adunările generale ale judecătorilor și ale procurorilor către Biroul permanent al Senatului:*

a) Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității verifică și comunică, în termen de 15 zile de la solicitarea Consiliului Superior al Magistraturii, dacă judecătorii și procurorii aleși au făcut parte din serviciile de informații înainte de 1990 sau au colaborat cu acestea;

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării și comisiile parlamentare de control al serviciilor de informații verifică și comunică Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor privind calitatea de ofițer acoperit, colaborator sau informator al serviciilor de informații a judecătorilor și procurorilor aleși, în termen de 15 zile de la solicitarea Consiliului Superior al Magistraturii, în acest sens;

(3) Biroul permanent al Senatului înaintează lista prevăzută la alin.(1) Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, pentru întocmirea unui raport.

(4) Senatul, în prezența majorității membrilor săi, pe baza raportului Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, validează lista cuprinzând magistrații aleși ca membri ai Consiliului Superior al Magistraturii.”»

119. Critici de neconstituționalitate de aceeași natură au fost examinate de Curtea Constituțională prin Decizia nr.45 din 30 ianuarie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate privind dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data pronunțării prezentei decizii). Curtea a constatat, cu acel prilej, neconstituționalitatea dispozițiilor art.I pct.9 din legea examinată [cu referire la art.7 alin.(5) din Legea nr.303/2004], deoarece sintagma „*comisiile speciale parlamentare pentru controlul activităților serviciilor de informații*” este în contradicție cu prevederile art.1 alin.(4) din Constituție, care consacră principiul separării și echilibrului puterilor în stat, reținând, în esență, argumentele ce vor fi expuse continuare și care, pentru identitate de rațiune, își mențin valabilitatea și în cauza de față.

120. În ceea ce privește regimul juridic actual al declarațiilor date de judecători și procurori, Curtea reține că, potrivit prevederilor art.7 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, orice judecător și procuror se supune unui regim specific al interdicțiilor și incompatibilităților, iar autoritatea competentă să verifice realitatea declarațiilor referitoare la faptul că nu sunt lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații este Consiliul Suprem de Apărare a Țării (CSAT). În ce privește condițiile ce trebuie îndeplinite de magistrați pentru numirea într-o funcție de conducere, art.48 alin.(11) și art.49 alin.(11) din Legea nr.303/2004 prevăd obligația candidatului la o astfel de funcție să dea o declarație pe proprie răspundere din care să rezulte că nu au făcut parte din serviciile de informații înainte de 1990 și nici nu au colaborat cu acestea, precum și o declarație de interese. Competența verificării primei categorii de declarații revine, potrivit art.48 alin.(12) din aceeași lege, Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS).

121. Potrivit legislației în vigoare, aplicabile judecătorilor și procurorilor, în general, și, respectiv, magistraților ce doresc să accedă la o funcție de conducere sau sunt membri aleși ai CSM, în special, și anume art.7 alin.(4) și (6) și art.18 alin.(2) din

Legea nr.317/2004, competența de verificare a realității datelor cuprinse în declarațiile date în această calitate revine, pe de o parte, CSAT (pentru declarația potrivit căreia nu sunt lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații și, pe de altă parte, CNSAS (pentru declarația potrivit căreia nu au făcut parte din serviciile de informații înainte de 1990 și nici nu au colaborat cu acestea).

122. *Regimul juridic al CNSAS, al CSAT și al comisiilor parlamentare de control al serviciilor de informații.* Potrivit art.13 alin.(1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.182 din 10 martie 2008, ”(1) *Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității este autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică, instituție publică finanțată integral de la bugetul de stat, aflată sub controlul Parlamentului.*” Potrivit art.1 și 2 din Legea nr.415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.494 din 10 iulie 2002, acesta este ”*autoritatea administrativă autonomă investită, potrivit Constituției, cu organizarea și coordonarea unitară a activităților care privesc apărarea țării și siguranța națională*”, iar activitatea sa ”*este supusă examinării și verificării parlamentare. Anual, nu mai târziu de primul trimestru al anului următor, precum și la cererea comisiilor permanente de specialitate ale Parlamentului sau ori de câte ori se considera necesar, Consiliul Suprem de Apărare a Țării prezintă, în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, rapoarte asupra activității desfășurate.*”

123. Potrivit noii concepții a legiuitorului, transpuse la art.I pct.15 din legea examinată, Curtea reține că verificarea veridicității datelor cuprinse în declarațiile judecătorilor și procurorilor -membri aleși ai CSM -, din care rezultă dacă au făcut sau nu parte din serviciile de informații înainte de 1990 sau dacă au colaborat cu acestea revine, în continuare, CNSAS, însă, în ceea ce privește declarațiile privind calitatea acestora de ofițer acoperit, colaborator sau informator al serviciilor de informații, competența de

verificare este una partajată între CSAT și comisiile parlamentare de control al serviciilor de informații.

124. Așa cum rezultă din prevederile Legii nr.415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, acesta este autoritatea administrativă autonomă investită, potrivit Constituției, cu organizarea și coordonarea unitară a activităților care privesc apărarea țării și siguranța națională. Membrii Consiliului Suprem de Apărare a Țării sunt: ministrul apărării naționale, ministrul de interne, ministrul afacerilor externe, ministrul justiției, ministrul industriei și resurselor, ministrul finanțelor publice, directorul Serviciului Român de Informații, directorul Serviciului de Informații Externe, șeful Statului Major General și consilierul prezidențial pentru securitate națională, în timp ce Președintele României și primul ministru sunt președintele, respectiv vicepreședintele acestei structuri [art.5]. Activitatea Consiliului Suprem de Apărare a Țării este supusă examinării și verificării parlamentare. Se mai reține că, potrivit art.119 din Constituție, Consiliul Suprem de Apărare a Țării organizează și coordonează unitar activitățile care privesc apărarea țării și securitatea națională, iar activitatea serviciilor de informații este organizată și coordonată de Consiliul Suprem de Apărare a Țării [a se vedea, art.1 din Legea nr.14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.33 din 3 martie 1992, și art.2 alin.(1) din Legea nr.1/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Informații Externe, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.511 din 18 octombrie 2000]. Totodată, în domeniul securității naționale, Consiliul Suprem de Apărare a Țării are atribuția de a analiza datele și informațiile obținute [art.7 lit.a) din Legea nr.51/1991 privind securitatea națională a României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.190 din 18 martie 2014]. Prin urmare, această instituție, prin prisma naturii sale juridice [autoritate administrativă autonomă, parte a puterii executive] și a activității desfășurate [organizarea și coordonarea activității serviciilor de informații], își legitimează, din punct de vedere al arhitecturii constituționale și al

funcționalității, propria competență de a verifica declarațiile depuse de judecători cu privire la calitatea lor de lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații.

125. Comisiile parlamentare însărcinate cu exercitarea controlului activităților serviciilor de informații sunt Comisia comună permanentă a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații [a se vedea Hotărârea Parlamentului nr.30/1993 privind organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.371 din 18 mai 2017] și Comisia parlamentară specială pentru controlul activității Serviciului de Informații Externe [a se vedea Hotărârea Parlamentului nr.44/1998 privind constituirea, organizarea și funcționarea Comisiei parlamentare speciale pentru controlul activității Serviciului de Informații Externe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.417 din 5 noiembrie 1998].

126. Activitatea de informații pentru realizarea securității naționale se efectuează de către Serviciul Român de Informații, organul de stat specializat în materia informațiilor din interiorul țării, Serviciul de Informații Externe, organul de stat specializat în obținerea din străinătate a datelor referitoare la securitatea națională, și Serviciul de Protecție și Pază, organul de stat specializat în asigurarea protecției demnitarilor români și a demnitarilor străini pe timpul prezenței lor în România, precum și în asigurarea pazei sediilor de lucru și reședințelor acestora [art.8 alin.(1) din Legea nr.51/1991]. Activitatea acestor structuri este sub control parlamentar [art.8 alin.(3) din Legea nr.51/1991]. Potrivit arhitecturii constituționale a statului, aceste comisii parlamentare verifică activitatea entităților anterior menționate, astfel că ele însele nu au competența de a verifica declarațiile date de funcționari ai statutului, pe baza informațiilor furnizate de structurile pe care le au sub control parlamentar. Rolul lor nu este de a întreprinde ele însele activități

specifice structurilor controlate [fie ele SRI, SIE sau CSAT], ci de a controla modul în care aceste autorități își desfășoară activitatea. Ele sunt expresia controlului parlamentar asupra entităților aparținând puterii executive, neputându-se subroga competențelor și atribuțiilor acestora.

127. Prin urmare, Curtea constată că art.I pct.15 din legea examinată [cu referire la sintagma „*comisiile speciale parlamentare pentru controlul activităților serviciilor de informații*” cuprinsă la art.18 alin.(2) lit.b) din Legea nr.317/2004] încalcă art.1 alin.(4) din Constituție, întrucât o comisie parlamentară exercită competențele unei structuri din cadrul puterii executive. În schimb, Curtea nu poate constata încălcarea art.124 alin.(3) din Constituție, întrucât verificarea în sine a veridicității declarațiilor de către o comisie parlamentară nu afectează independența judecătorului, ea indicând, mai degrabă, o reprezentare greșită a competențelor autorității legiuitoare în raport cu cea executivă.

128. Dispozițiile **art.I pct.19 și 20** din legea examinată, prin stabilirea unei noi soluții legislative în materia alegerii conducerii CSM, încalcă, în opinia autorilor sesizării, art.133 din Legea fundamental. Aceste prevederi restrâng cadrul constituțional reglementat pentru alegerea președintelui CSM, prin aceea că procurorii nu au dreptul de a candida, de a alege și de a fi aleși în funcția de președinte al CSM, iar judecătorii nu pot candida, nu pot alege și nu pot fi aleși în funcția de vicepreședinte al CSM. Totodată, este operată o discriminare în rândul membrilor CSM (magistrați versus reprezentanți ai societății civile), deoarece judecătorii nu își pot exprima opțiunea pentru funcția de vicepreședinte, procurorii nu o pot face pentru funcția de președinte, în vreme ce reprezentanții societății civile o pot face pentru ambele funcții. Se mai învederează faptul că, potrivit legii examinate, ministrul justiției, președintele ÎCCJ și procurorul general al PÎCCJ – membrii de drept ai CSM – sunt abilitați să voteze în secțiile de judecători/de procurori, în condițiile în care, nefiind membri, aceștia nu au dreptul de a decide în cadrul secțiilor.

129. Curtea reține că art.I pct.19 și 20 din legea examinată modifică și completează art.24 din Legea nr.317/2004, în sensul introducerii unei noi modalități de alegere a conducerii CSM. În prezent, Legea nr.317/2004 instituie dispoziții potrivit cărora președintele și vicepreședintele CSM sunt aleși de Plen, în prima ședință de constituire a CSM, prezidată de președintele ÎCCJ, dintre cei 9 judecători și cei 5 procurori care compun cele două secții ale CSM, în prezența a cel puțin 15 membri ai Consiliului, cu votul majorității membrilor acestora.

130. Potrivit noilor dispoziții reglementate de art.I pct.19, președintele Secției pentru judecători este președintele de drept al CSM, iar președintele Secției pentru procurori este vicepreședintele de drept al CSM. Așadar, *ope legis*, președintele CSM este un judecător, iar vicepreședintele un procuror.

131. Președintele Secției pentru judecători este ales dintre cei 9 judecători [aleși de adunările generale ale judecătorilor cu respectarea criteriului de reprezentativitate prevăzut de art.4 din Legea nr.317/2004, respectiv: a) 2 judecători de la ÎCCJ; b) 3 judecători de la curțile de apel; c) 2 judecători de la tribunale; d) 2 judecători de la judecătorii] ce alcătuiesc Secția pentru judecători, de către o adunare electivă din care fac parte cei 9 judecători, cei 2 reprezentanți ai societății civile și 2 dintre cei 3 membri de drept ai CSM, respectiv ministrul justiției și președintele ÎCCJ. Președintele ales al Secției pentru judecători este, potrivit legii examinate, președintele de drept al CSM.

132. Aceeași procedură se aplică și pentru alegerea președintelui Secției pentru procurori, respectiv dintre cei 5 procurori [aleși în adunările generale ale procurorilor, cu respectarea criteriului de reprezentativitate prevăzut de art.5 din Legea nr.317/2004 – în forma modificată prin prezenta lege – respectiv: a) 1 procuror de la PÎCCJ, de la DNA sau de la DIICOT; b) 1 procuror de la parchetele de pe lângă curțile de apel; c) 2 procurori de la parchetele de pe lângă tribunale; d) 1 procuror de la parchetele de pe lângă judecătorii], cu diferența că adunarea electivă este compusă din cei 5 procurori ai Secției, cei 2 reprezentanți ai societății civile, și 2 dintre cei 3 membri de drept, respectiv ministrul

justiției și procurorul general al PÎCCJ. Președintele ales al Secției pentru procurori este, potrivit legii examinate, vicepreședintele de drept al CSM.

133. Analizând aceste critici, Curtea observă faptul că dispozițiile preconizate operează o schimbare esențială de filosofie a concepției legiuitorului cu privire la modalitatea de alegere a conducerii CSM, în sensul instituirii unei separări de cariere în cadrul magistraților aleși membri ai CSM, prin faptul că legea determină că președintele CSM nu poate fi decât un judecător, iar vicepreședintele CSM poate fi doar un procuror. Aceasta este consecința faptului că, potrivit legii examinate, președintele Secției pentru judecători este președintele de drept al CSM, respectiv președintele Secției pentru procurori este vicepreședintele de drept al CSM. Mai mult, legea, astfel cum a fost modificată, nici nu face vreo referire la alegerea președintelui sau a vicepreședintelui CSM, ci doar despre alegerea președinților celor două Secții, organele de conducere ale acestora devenind, în virtutea legii, și organele de conducere ale CSM, dar într-o ordine pre-determinată.

134. Curtea constată că modalitatea prevăzută de textele de lege criticate pentru alegerea conducerii CSM este contrară prevederilor art.133 alin.(3) din Constituție, potrivit căruia: *”(3) Președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ales pentru un mandat de un an, ce nu poate fi reînnoit, dintre magistrații prevăzuți la alineatul (2) litera a).”* Art.133 alin.(2) lit.a) din Legea fundamentală are următorul conținut: *”(2) Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din 19 membri, din care: a)14 sunt aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat; aceștia fac parte din două secții, una pentru judecători și una pentru procurori; prima secție este compusă din 9 judecători, iar cea de-a doua din 5 procurori.”*

135. Legea fundamentală nu face niciun fel de distincție sub aspectul desemnării doar a unui judecător în funcția de președinte sau doar a unui procuror în funcția de vicepreședinte al CSM, ci menționează că președintele CSM este ales dintre magistrații judecători și procurori aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat.

Prin urmare, în actualul cadru constituțional, judecătorii și procurorii, în calitate de membri aleși ai CSM, au vocație egală sub aspectul eligibilității fie în calitate de președinte, fie în calitate de vicepreședinte al Consiliului.

136. Curtea observă, totodată, că și actuala Lege nr.317/2004 prevede, la art.24 alin.(1), faptul că președintele și vicepreședintele CSM sunt aleși dintre magistrații judecători și procurori aleși ca membri ai CSM și care *fac parte din secții diferite* (este sintagma din lege), însă sensul acestui text este de a asigura, la nivelul conducerii CSM, o reprezentare egală, atât a judecătorilor, cât și a procurorilor, fără însă a prestabili cine dintre cele două categorii de magistrați poate fi ales președinte al CSM și cine ca vicepreședinte al CSM.

137. O modificare similară celei operate prin legea examinată a fost introdusă cu prilejul Inițiativei legislative din 23 mai 2012 privind revizuirea Constituției României, Proiectul de inițiativă de revizuire a Constituției dispunând, în privința art.133 alin.(3) din Constituție, faptul că președintele CSM este ales dintre cei 9 judecători ai secției corespunzătoare. Prin opinia transmisă autorităților române cu acel prilej, Comisia pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) și-a exprimat, sub acest aspect, rezerva și dificultatea de a accepta o asemenea propunere, din moment ce CSM este menținut, în structura sa constituțională, ca organism unic, reprezentativ pentru ambele ramuri ale magistraturii, dar în cadrul căruia vocația de a fi ales președinte trebuie să aparțină, în egală măsură, oricărui dintre judecători sau procurori, fără distincție, punctul 190 din Opinia asupra Proiectului de inițiativă de revizuire a Constituției, adoptată de Comisia de la Veneția în cea de-a 98-a Sesiune plenară, Veneția, 21-22 martie 2014, arătând următoarele: ”190. Până în prezent, fiecare dintre cei 14 judecători și procurori aleși a fost eligibil ca președinte al Consiliului. În conformitate cu amendamentul propus la articolul 133 alin. (3) din Constituție, președintele acestui organism trebuie să fie ales dintre cei nouă judecători [...]. În opinia Comisiei de la Veneția, această propunere reprezintă un pas înapoi. Dacă trebuie să existe un singur consiliu, a cărui misiune este

de a reprezenta cele două ramuri ale magistraturii, nu ar fi corect ca președintele să nu poată fi ales dintre membrii celor două ramuri. În orice caz, este greu de înțeles motivul acestei modificări, deoarece procurorul nu poate fi ales ca președinte al CSM fără un sprijin substanțial din partea judecătorilor.”

138. Prin urmare, atât timp cât Constituția reglementează, la art.133 alin.(1), Consiliul Superior al Magistraturii ca reprezentant, în egală măsură, al celor două ramuri ale magistraturii – judecătorii și procurorii – și garant, în această calitate, al independenței justiției – în componenta sa referitoare la autoritatea judecătorească, respectiv instanțele judecătorești și Ministerul Public -, legea organică nu poate institui o diferențiere, în cadrul aceleiași categorii a magistraților aleși membri ai Consiliului, sub aspectul vocației de a fi ales ca președinte al CSM doar în privința judecătorilor, membri aleși ai Consiliului. Această opțiune a legiuitorului organic este incompatibilă cu prevederile art.16 și ale art.133 alin.(3) din Legea fundamentală.

139. Totodată, Curtea observă că, urmare a noii filosofii a legiuitorului organic, rezultă că procurorii sunt excluși de la dreptul de a vota pentru alegerea președintelui CSM în calitatea sa de conducător și reprezentant al Consiliului, deoarece aceștia nu fac parte din adunarea electivă pentru alegerea președintelui Secției pentru judecători, care este președintele de drept al CSM, iar judecătorii sunt excluși de la procedura de alegere, prin vot, a vicepreședintelui CSM. Or, președintele și vicepreședintele CSM reprezintă organele de conducere comune ce vizează CSM ca entitate unitară și unică, reprezentantă atât a judecătorilor, cât și a procurorilor.

140. În privința adunărilor electivă constituite pentru alegerea președinților fiecărei Secții, Curtea constată, de asemenea, abateri de la exigențele constituționale impuse de art.16. Astfel, se constată că cei 2 reprezentanți ai societății civile și ministrul justiției participă la ambele categorii de alegeri, în timp ce judecătorii și președintele ÎCCJ nu pot vota pentru alegerea președintelui Secției pentru procurori, iar procurorii și procurorul general al PÎCCJ, de asemenea, nu participă la alegerea președintelui Secției pentru

judecători. O astfel de separație este de natură a încălca principiul egalității de tratament de care trebuie să se bucure membrii CSM, în virtutea statutului lor și în limitele cadrului constituțional configurat în acest sens.

141. Totodată, Curtea reține că, potrivit textelor de lege criticate, președinții fiecăreia dintre cele două Secții nu sunt aleși în plenul CSM, ci în cadrul unor adunări electivă cu o componență distinctă. Doar validarea alegerilor, sub aspectul condițiilor de formă, este supusă, potrivit art.I pct.20, votului plenului CSM, în prezența a cel puțin 15 membri ai CSM, cu votul majorității membrilor acestuia. Or, la alegerea președintelui secției pentru judecători participă 13 membri, iar la cea a președintelui Secției pentru procurori, 9 membri. Prin urmare, la procedura de validare în Plenul CSM a alegerii conducerii CSM, sub aspectul respectării condițiilor de formă, participă membri care, neparticipând direct decât la una dintre cele două categorii de alegeri, nu au legitimitatea de a le valida. Practic, legea examinată impune votul asupra respectării unor condiții de formă a unor alegeri la care cei ce sunt chemați să voteze, pentru validare - respectiv procurorii și procurorul general al PÎCCJ (în cazul alegerii președintelui Secției pentru judecători), respectiv judecătorii și președintele ÎCCJ (în cazul alegerii președintelui Secției pentru procurori) - nu au participat în mod direct. Prin urmare, este greu de înțeles cum se poate valida, chiar și sub aspect formal, o procedură electivă, în condițiile în care persoana care o validează, prin vot, nu a participat în mod direct la alegerea propriu-zisă, prin vot, a conducerii CSM. Concluzia nu poate fi alta decât că votul exprimat este unul pur formal, cu rolul strict de a conferi o oarecare legitimitate respectivelor alegeri. Or, votul unui membru ales al CSM, ca al oricărei alte persoane, de altfel, nu poate avea, în nicio situație, doar aspect pur formal, actul alegerii implicând voința liberă, capacitatea neîngrădită de opțiune și cunoașterea tuturor aspectelor asupra cărora urmează să se exprime votul. Prin urmare, în privința alegerii președintelui și vicepreședintelui CSM trebuie să-și exprime opțiunea, prin vot, fiecare membru al CSM, în mod direct, și nu doar formal.

142. În concluzie, Curtea constată că noua procedură de alegere a conducerii CSM, astfel cum este reglementată de art.I pct.19 și 20 din legea supusă controlului de constituționalitate, încalcă dispozițiile art.133 alin.(3) din Constituție, prin aceea că face diferența pe care Constituția nu o prevede, cu privire la vocația de a fi ales președinte al CSM, între membrii aleși ai CSM, judecători și procurori și prin faptul că prevede votul Plenului doar pentru validarea, sub aspectul condițiilor condițiilor de formă, a alegerii președintelui și vicepreședintelui CSM, nu și a alegerii propriu-zise.

143. **Art.I pct.62** este criticat de autorii sesizării ca fiind contrar prevederilor art.133 din Constituție pentru aceleași motive invocate și cu privire la prevederile art.I pct.19 și 20, referitoare la procedura alegerii conducerii CSM.

144. Astfel, în virtutea principiului simetriei, **art.I pt.62**, prin care la articolul 55 din Legea nr.317/2004 sunt introduse două noi aliniate, alin.(10) și (11), aduce modificări similare procedurii de alegere a conducerii CSM și în privința procedurii de revocare din funcția de președinte sau vicepreședinte al CSM. Dacă, în prezent, revocarea din funcția de președinte sau vicepreședinte al CSM se propune de o treime din numărul membrilor CSM și poate fi dispusă de către Plenul CSM, potrivit noilor modificări aduse art.55, revocarea președintelui și/sau a vicepreședintelui poate fi dispusă prin hotărâre a Secției corespunzătoare a CSM, la sesizarea unei treimi a membrilor acesteia, Plenul CSM doar validând, prin hotărâre, rezultatele procedurii de revocare.

145. Pentru aceleași motive enunțate și cu privire la neconstituționalitatea art.I pct.19 și 20, Curtea constată că și procedura revocării președintelui sau a vicepreședintelui CSM, urmând principiul simetriei și fiind indisolubil legată de procedura alegerii reglementate la art.24, este în același mod viciată sub aspectul respectării art.133 din Constituție, în întregul său.

146. În ceea ce privește obiecția de neconstituționalitate a prevederilor **art.I pct.34** din legea examinată, cuprins în motivarea sesizării ce formează obiectul Dosarului nr.2978A/2017, Curtea constată că autorii acesteia nu au formulat o minimă argumentare

din care să rezulte în ce constă pretinsul conflict dintre aceste norme legale și cele constituționale. Autorii sesizării se limitează la a afirma că ”prin adoptarea, la art.I pct.34, a modificărilor cu privire la art.40 alin.(1) lit.b) și d), precum și a modificărilor cu privire la art.40 alin.(2) lit.a) și d) s-au încălcat dispozițiile art.134 alin.(1) din Constituția României”. Or, potrivit art.10 alin.(2) din Legea nr.47/1992, ”Sesizările trebuie făcute în formă scrisă și motivate”, Curtea Constituțională putându-se pronunța pe fond numai în limitele sesizării. Așa fiind, obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.I pct.34 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii urmează să fie respinsă ca inadmisibilă.

147. **Art.I pct.48**, cu referire la introducerea art.48¹, este criticat, în cuprinsul sesizării ce constituie obiectul Dosarului nr.2972A/2017, prin raportare la prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, care consacră principiul legalității, în componenta sa privind calitatea normei juridice, deoarece generează imprevizibilitate și neclaritate prin utilizarea sintagmelor cu o largă semnificație ”cauze urgente” și ”*interes public deosebit*”, fără a le explicita.

148. Dispozițiile art.I pct.48¹ alin.(1) teza întâi, la care se referă critica de neconstituționalitate, au următorul cuprins: ”(1) *În cauzele urgente sau care prezintă un interes public deosebit, Secția pentru judecători sau Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, după caz, pot stabili termene mai scurte decât cele prevăzute la art.45 și 46.*”

149. Față de aceste susțineri, Curtea reține, în acord cu jurisprudența sa constantă în materie, că una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative. În acest sens, Curtea a constatat că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-

o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu afectează însă previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr.1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.123 din 19 februarie 2014, Decizia nr.903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia Curții Constituționale nr.743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.579 din 16 august 2011, Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr.447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.674 din 1 noiembrie 2013).

150. În lumina acestor considerente de principiu, Curtea are de analizat dacă sintagma "*cauze urgente sau care prezintă un interes public deosebit*" răspunde, sub aspectul semnificației sale, exigențelor specifice normelor juridice, astfel încât acestea să fie suficient de clare și precise pentru a fi previzibile în opera de interpretare și aplicare a legii. În acest sens, relevante sunt prevederile art.8 alin.(4) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, potrivit cărora "(4) *Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încărcătură afectivă. Forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor*", ale art.25 cu titlul marginal *Determinarea conceptelor și noțiunilor*, în conformitate cu care "*În cadrul soluțiilor legislative preconizate trebuie să se realizeze o configurare explicită a conceptelor și noțiunilor folosite în noua reglementare, care au un alt înțeles decât cel comun, pentru a se asigura astfel înțelegerea lor corectă și a se evita interpretările greșite.*", precum și ale art.36 alin.(4) din aceeași lege, potrivit cărora "(4) *Redactarea textelor se face prin folosirea cuvintelor în înțelesul lor curent din limba*

română modernă, cu evitarea regionalismelor. Redactarea este subordonată dezideratului înțelegerii cu ușurință a textului de către destinatarii acestuia.”

151. Curtea reține că sintagma *”cauze urgente sau care prezintă un interes public deosebit”* nu se abate, în contextul normativ al art.48¹, de la înțelesul obișnuit, comun al termenilor folosiți, astfel că nu se impunea ca legiuitorul să fi realizat o explicitare distinctă a conceptelor și noțiunilor, așa cum pretind autorii sesizării. Totodată, Curtea constată că textul este formulat într-un mod clar, fluent, fără pasaje obscure sau echivoce, care să pună la îndoială sensul comun al sintagmei *”cauze urgente sau care prezintă un interes public deosebit”*. Prin urmare, destinatarul normei este capabil ca, în cadrul normativ configurat de art.48¹ alin.(1) teza întâi din Legea nr.317/2004, text introdus prin art.I pct.48 din legea examinată, să-i dea eficiența impusă de circumstanțele concrete ale situației ce justifică urgența sau demonstrează interesul public deosebit – elemente determinabile sau cuantificabile, după caz.

152. În acest context, Curtea are în vedere și faptul - constatat, de altfel, în jurisprudența proprie în materie, mai sus amintită – că, deși este de dorit, o normă juridică nu poate fi redactată cu o precizie absolută, care să epuizeze în ipoteza sa totalitatea situațiilor posibile ce pot cădea, la un moment dat, sub incidența respectivei reglementări. O explicitare prea detaliată se poate transforma într-o rigidizare excesivă a normei, lipsind-o, astfel, de suplețea și capacitatea specifică necesară unei norme juridice de a se adapta unor viitoare situații, astfel încât să fie asigurată durabilitatea acesteia. În acest sens, art.23 - *Stabilirea soluțiilor legislative* din Legea nr.24/2000 prevede, la alin.(2), că *”(2) Soluțiile legislative avute în vedere trebuie să prezinte suplețe pentru a realiza îmbinarea caracterului de stabilitate a reglementării cu cerințele de perspectivă ale dezvoltării sociale”,* iar art. 24 - *Sfera de cuprindere a soluțiilor preconizate* din aceeași lege precizează că *”(1) Soluțiile legislative preconizate prin proiectul de act normativ trebuie să acopere întreaga problematică a relațiilor sociale ce reprezintă obiectul de reglementare pentru a se evita lacunele legislative. (2) Pentru ca soluțiile să fie pe deplin*

acoperitoare se vor lua în considerare diferitele ipoteze ce se pot ivi în activitatea de aplicare a actului normativ, folosindu-se fie enumerarea situațiilor avute în vedere, fie formulări sintetice sau formulări-cadru de principiu, aplicabile oricăror situații posibile.”

153. Așa fiind, Curtea reține că sintagma ”cauze urgente sau care prezintă un interes public deosebit” corespunde, din punct de vedere semantic, unei formulări-cadru, aplicabile oricăror situații posibile care răspund imperativului urgenței și al interesului public deosebit, o astfel de formulare, deși generică, nefiind în măsură să afecteze claritatea și previzibilitatea dispozițiilor art.48¹ alin.(1) teza întâi din Legea nr.317/2004. Prin urmare, obiecția de neconstituționalitate privind dispozițiile art.I pct.48 din legea supusă controlului anterior promulgării va fi respinsă ca neîntemeiată.

154. Distinct de criticile de neconstituționalitate formulate în sesizările ce fac obiectul prezentei cauze, în considerarea legăturii, prin prisma normelor de trimitere, dintre Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii și Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, Curtea reține, că, prin **Decizia nr.45 din 30 ianuarie 2018**, a constatat următoarele: ”Cu privire la dispozițiile art.I pct.143 [cu referire la art.82 alin.(2) sintagma „funcția de ministru al justiției”] și pct.153 [cu referire la art.85¹ sintagma „funcția de ministru al justiției”] din lege, Curtea reține că funcția de ministru al justiției este incompatibilă cu cea de judecător/procuror, neputându-se cumula aceste două calități nici potrivit Constituției și nici Legii nr.303/2004, în vigoare la data pronunțării prezentei decizii. Prin urmare, durata mandatului de ministru al justiției nu poate fi valorificată la stabilirea/ actualizarea sau recalcularea drepturilor de pensie de serviciu potrivit Legii nr.303/2004” (paragraful 176). Ca atare, Curtea a admis obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.I pct.143 [cu referire la art.82 alin.(2) sintagma „funcția de ministru al justiției”], și pct.153 [cu referire la art.85¹ sintagma „funcția de ministru al justiției”]. Această soluție, alături de considerentele Deciziei nr.45 din 30 ianuarie 2018 cuprinse la parag.167-176 sunt

relevante și în cadrul normativ al Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii – obiect al controlului exercitat în cauza de față – având în vedere în special **art.I pct.17** din aceasta, potrivit căruia «*”La articolul 23, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins: ”(2) Membrii Consiliului Superior al Magistraturii desfășoară activitate permanentă și nenormată și nu exercită activitatea de judecător sau procuror, cu excepția membrilor de drept.”*» Curtea reține că, dacă în privința președintelui ÎCCJ și a procurorului general al PÎCCJ, excepția instituită de textul redat era chiar necesar a fi precizată, având în vedere că dintre membrii de drept sunt președintele ÎCCJ – judecător al instanței supreme și procurorul general al PÎCCJ – procuror, această reglementare urmează a fi reconsiderată în privința celui de-al treilea membru de drept al CSM – ministrul justiției, în acord cu cele statuate de Curte prin Decizia nr.45 din 30 ianuarie 2018 sub dublul aspect al incompatibilității dintre funcția de ministru al justiției și calitatea de judecător sau procuror în activitate și al valorificării duratei mandatului de ministru al justiției pentru stabilirea/actualizarea sau recalcularea drepturilor de pensie de serviciu potrivit Legii nr.303/2004.

155. De asemenea, în ce privește dispozițiile **art.I pct.34** din prezenta lege – în privința căroră obiecția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă, ca inadmisibilă, în temeiul art.10 alin.(2) din Legea nr.47/1992, astfel cum se arată în paragraful 146 al Deciziei -, Curtea semnalează faptul că, prin Decizia nr.45 din 30 ianuarie 2018, a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art.I pct. pct.87 [cu referire la art.53 alin.(1), (2), (7) și (8)] din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu următoarea motivare concludivă (paragraful 164): *”art.I pct.87 [cu referire la art.53 alin.(1), (2), (7) și (8)] din lege, normativizând competența Președintelui României de a promova judecătorii, respectiv de a-i numi în funcțiile de președinte și vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, încalcă competența constituțională a Consiliului Superior al Magistraturii de a dispune*

promovarea în funcție a judecătorilor, astfel cum aceasta rezultă din coroborarea art.125 alin.(2) și art.134 alin.(1) din Constituție. În consecință, din această perspectivă constituțională, Curtea constată că art.I pct.87 [cu referire la art.53 alin.(1), (2), (7) și (8)] din lege este neconstituțional, fiind contrar art.125 alin.(2) din Constituție. În schimb, promovarea și numirea judecătorilor în funcția de președinte de secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție de către Consiliul Superior al Magistraturii, reglementată de art.I pct.87 [cu referire la art.53 alin.(9) teza întâi și alin.(10)] din lege, nu încalcă art.94 lit.c) din Constituție.” Curtea reține că dispozițiile art.I pct.34 din legea supusă controlului de constituționalitate în prezenta cauză modifică art.40 din Legea nr.317/2004, în sensul că la alin.(1) al art.40 sunt prevăzute atribuțiile Secției pentru judecători a CSM referitoare la cariera judecătorilor, iar cea prevăzută la lit.b) vizează atribuția acestei Secții de a propune Președintelui României numirea în funcție și revocarea din funcție a președintelui și vicepreședinților ÎCCJ. Prin urmare, legiuitorului îi revine obligația ca, în procesul de reexaminare a prezentei legi, să pună de acord inclusiv aceste dispoziții cu Deciza nr.45 din 30 ianuarie 2018, având în vedere identitatea dintre soluția juridică declarată neconstituțională prin decizia menționată și cea cuprinsă la art.I pct.34 a legii examinate în cauza de față, cu referire la art.40 alin.(1) lit.b) din Legea nr.317/2004.

156. Totodată, distinct de cele criticate prin sesizările de neconstituționalitate, Curtea constată că, în procesul de reexaminare a legii ce face obiectul controlului de constituționalitate *a priori*, legiuitorul urmează să aibă în vedere corelarea corectă dintre denumirea Legii nr.317/2004 *privind Consiliul Superior al Magistraturii*, astfel cum este în prezent în vigoare, și denumirea legii de modificare și completare a acestei legi, având în vedere că titlul actual al actului normativ supus controlului de constituționalitate, astfel cum a fost adoptat și trimis la promulgare, este *Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii*, fără ca în cuprinsul său să existe un text prin care se dispune asupra modificării titlului Legii nr.317/2004.

157. Având în vedere cele anterior expuse și în acord cu jurisprudența sa constantă (a se vedea Decizia nr.1.177 din 12 decembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.871 din 20 decembrie 2007, Deciziile nr.872 și nr.874 din 25 iunie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.433 din 28 iunie 2010, Decizia nr.975 din 7 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.568 din 11 august 2010, sau Decizia nr.33 din 23 ianuarie 2018, nepublicată la data pronunțării prezentei decizii în Monitorul Oficial al României, Partea I, par.187), Curtea observă că decizia prin care obiecția de neconstituționalitate a fost parțial admisă are ca efect deschiderea de drept a procedurii de reexaminare a legii de către Parlament pentru punerea de acord a prevederilor neconstituționale cu decizia Curții Constituționale, în temeiul art.147 alin.(2) din Constituție. În cadrul acestei proceduri, Parlamentul poate modifica și alte prevederi legale numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării și, în măsura în care se impune, va recorela celelalte dispoziții ale legii ca și operațiune de tehnică legislativă, fără a putea aduce alte modificări de substanță legii în cauză.

158. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi în privința dispozițiilor art.I pct.34 și 48 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, precum și a legii, în ansamblul său, și cu unanimitate de voturi în privința celorlalte texte legale,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite obiecția de neconstituționalitate formulată și constată că dispozițiile art.I pct.5, pct.15 [cu referire la sintagma „*comisiile parlamentare de control al serviciilor de informații*”], pct.19, pct.20 și pct.62 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca inadmisibilă, obiecția de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile art.I pct.34 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii,

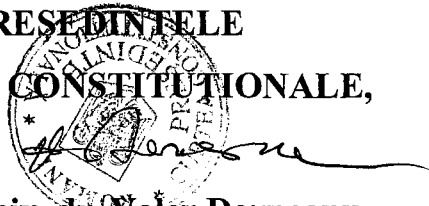
3. Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și constată că dispozițiile art.I pct.4, pct.7 și pct. 48, precum și legea, în ansamblul său, sunt constituționale în raport de criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 13 februarie 2018.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,

prof. univ. dr. Valer Dorneanu

Magistrat-asistent șef,
Claudia-Margareta Krupenschi